

Digitalt særtryk af

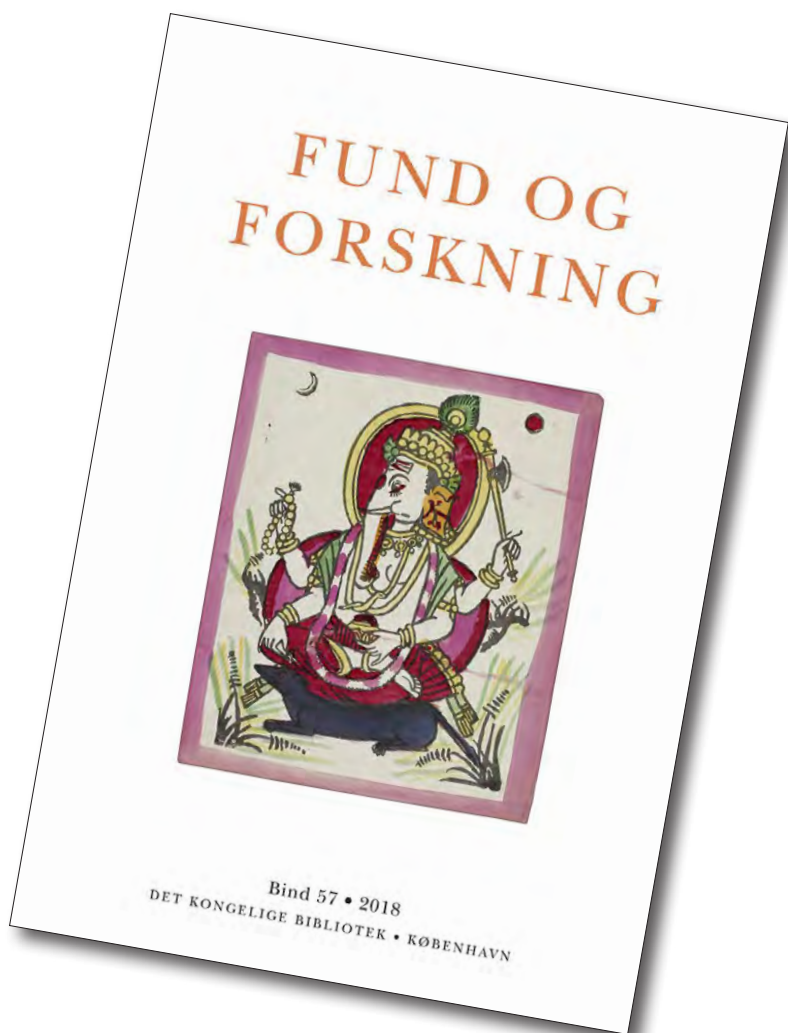
FUND OG FORSKNING

I DET KONGELIGE BIBLIOTEKS

SAMLINGER

Bind 57

2018

FUND OG FORSKNING

Bind 57

2018

Digitalt særtryk af
FUND OG FORSKNING
I DET KONGELIGE BIBLIOTEKS
SAMLINGER

Bind 57
2018

With summaries

KØBENHAVN 2018
UDGIVET AF DET KONGELIGE BIBLIOTEK

Om billedet på smudsomslaget se s. 249.

Det kronede monogram på kartonomslaget er tegnet af Erik Ellegaard Frederiksen efter et bind fra Frederik 3.s bibliotek

Om titelvignetten se s. 77.

© Forfatterne og Det Kgl. Bibliotek

Redaktion:

Jakob K. Meile

Artikler i *Fund og Forskning* gennemgår 'double blinded peer-review' for at kunne antages. Undtaget fra denne norm er dog artiklerne under 'Mindre bidrag', der typisk har debatterende eller samlingsoplysende karakter.

Trykt på Munken Premium Cream 13, 115 g
Dette papir overholder de i ISO 9706:1998
fastsatte krav til langtidsholdbart papir.

Grafisk tilrettelæggelse: Jakob K. Meile

Tryk og indbinding: Bording ½
Printed in Livonia
Oplag: 200 eks.

ISSN 0069-9896
ISBN 978-87-7023-150-3

MUSIKSELSKABET AF 14. MARTS 1896

En rekonstruktion og en karakteristik af dets repertoire

AF

CLAUS RØLLUM-LARSEN

Stor Betydning fik for mig den af William Behrend og Gustav Helsted ledede private Sammenslutning 'Musiksekabet af 14de Marts', hvor for første Gang Brudstykker af 'Siegfried' og 'Ragnarok' blev udført, efter at 'Valkyrien' 1891 paa Det kgl. Theater havde betegnet det Wagnerske Vaarbrud paa vor Scene. Bruckners Symfonier omsat for to Klaverer bragte Bud om Østrigs store, herhjemme næsten ubekendte Symfoniker. Behrend var den utrættelige Vejleder i sine Indledninger, Gustav Helstedes Sarkasme, Louis Glass' Kunstnersind er Erindringen om hine nu saa fjærne betydningsfulde Aftener.¹

Det indledende uddrag af redaktøren og forfatteren Carl Behrens' Erindringsbog fra 1937 er formodentlig den eneste offentliggjorte tekst, som – sin korthed til trods – giver et billede af *Musiksekabet af 14. Marts 1896* og dets virksomhed. Selskabets første fire sæsoner er relativt godt dokumenteret på anden vis. Mere kniber det med de følgende fire. Meget tyder på, at selskabet efter otte sæsoner gled lige så stille over i glemslen. At dets virksomhed ikke havde været forgæves, vidner Behrens' ord om, og som koncertinstitution indtager det en særstilling, som i det følgende vil blive behandlet.

Baggrunden for Musiksekabets stiftelse

Kaster man et blik på de koncertgivende institutioner i København i det 19. århundrede, falder det i øjnene, at der i dets sidste halvdel fremkommer en lille række, hvis mere eller mindre erklærede formål var enten at fungere som repertoiremæssige korrektiver til den konservative programlægning, som mange i samtiden fandt i byens toneangivende

¹ Carl Behrens: *Erindringer. Mennesker og Begivenheder*, 1937, s. 157.

koncertinstitution *Musikforeningen*, eller hvis formål slet og ret var at være forum for de unge komponister, der havde svært ved at få deres værker frem. De fire mest prominente af disse i øvrigt meget forskellige foretagender var *Euterpe*, *Koncertforeningen*, *Symphonia* og *Musikselkabet af 14. Marts 1896*.

Euterpe, der var virksom i årene 1864-1867, blev stiftet af en række danske og norske komponister, alle født i 1830'erne eller 40'erne: Edvard Grieg (1843-1907), Louis Hornbeck (1840-1906), C.F.E. Horneman (1840-1906), Gottfred Matthison-Hansen (1832-1909) og Rikard Nordraak (1842-1866). Der var tale om en reel musikforening, som havde til formål at befordre opførelser af ny musik af unge nordiske komponister bl.a. for at modvirke den omtalte konservatisme, som ikke mindst Horneman påpegede i *Musikforeningen* under Niels W. Gades ledelse.² *Euterpes* virksomhed blev dog – som det fremgår – ganske kort, men den nåede at opfylde sit formål, idet såvel en række værker af unge danske komponister som værker af i hvert fald stadig aktive udenlandske komponister blev opført.³

Til gengæld stiftedes allerede i 1874 en ny og – skulle det vise sig – mere levedygtig institution, *Koncertforeningen*. Den stiftende kreds havde en væsentlig genganger fra *Euterpe*: den initiativrige C.F.E. Horneman, der sammen med Otto Malling (1848-1915) skulle være foreningens dirigenter. Malling fungerede gennem hele foreningens virke, medens Horneman fratrådte som dirigent i 1876 for i 1879 at blive efterfulgt af P.E. Lange-Müller, som dog allerede fire år senere nedlagde sit hverv.⁴ En markant forskel på *Euterpe* og *Koncertforeningen* var, at den sidstnævntes virksomhed især var baseret på, at foreningens kor medvirkede ved en lang række af orkesterkoncerterne. Dette kunne ikke undgå at sætte sit præg på programmerne. Ligesom i *Euterpe* ville man gerne i *Koncertforeningen* supplere *Musikforeningens* repertoire, og i den henseende blev der især opført værker af Robert Schumann (f. 1810), Franz Liszt (f. 1811),

² Inger Sørensen: *Horneman*. En kunstnerslægt, 2011, s. 102 og 105. Jacob Fabricius bedømte situationen på samme måde, idet han fandt, "at Musikforeningen væsentligst dyrkede 'de gamle Klassikere og vore egne Mestre: Gade og Hartmann', medens den nyere Musiklitteratur var 'meget sparsomt repræsenteret'". Citatet fra Jacob Fabricius er her kursiveret. Lars Børge Fabricius: *Træk af dansk Musiklvs Historie m.m. Omkring Etatsraad Jacob Christian Fabricius' Erindringer*, 1975, s. 221.

³ Sørensen 2011, s. 114-116.

⁴ Torben Schousboe: "Koncertforeningen i København. Et bidrag til det københavnske musiklvs historie i slutningen af det 19. århundrede", *Dansk Aarbog for Musikforskning* 5 (1968-1972), s. 178.

Charles Gounod (f. 1818), Anton Rubinstein (f. 1829), Johannes Brahms (f. 1833), Camille Saint-Saëns (f. 1835) og Max Bruch (1838). Men også nordiske komponister blev tilgodeset; blandt disse var Niels W. Gade, Edvard Grieg, J.P.E. Hartmann og Otto Malling de mest spillede.⁵ Som det fremgår, var det blandt de udenlandske navne i høj grad ældre i øvrigt veletablerede komponister, der her blev introduceret.

Koncertforeningen ophørte i 1893. Få år forinden, i 1889, havde endnu et foretagende, denne gang for kammermusik og sang, set dagens lys. Initiativtager til stiftelsen af *Symphonia* var cellisten og komponisten Robert Henriques (1858-1914), som til den første bestyrelse samlede organisten og komponisten Gustav Helsted (1857-1924), komponisten, pianisten og cellisten Louis Glass (1864-1936) og violinisten og komponisten Carl Nielsen (1865-1931).⁶ Ligesom i *Euterpe* trådte også her en ny generation af komponister frem, født inden for en periode på knap 10 år i 1850'erne og 60'erne. Formålet med *Symphonia* var at skabe et "Fristed, hvor de Unge kunde afæske Publikum en Dom om deres Arbejder."⁷

Efter nogle år trak Carl Nielsen og senere Henriques sig ud af bestyrelsen, medens musikforlæggerne Jonas og Alfred Wilhelm Hansen trådte ind. I september 1895 søgte Glass via en skrivelse at lukke *Symphonia* for derefter at vække den til live under hans egen ledelse.⁸ Dette førte ikke overraskende til en voldsom kontrovers mellem Glass og den hidtidige formand Robert Henriques. Imidlertid mislykkedes Glass' bestræbelser, og foreningen ophørte i 1895.⁹

Det er det fjerde og sidste af de nævnte "pionerforetagender", denne artikel skal handle om. *Musikskabet af 14. Marts 1896* var som nævnt aktivt i otte år, men har indtil for relativt få år siden ikke påkaldt sig nogen væsentlig opmærksomhed i musikforskningen. Selskabet har haft et eksklusivt præg og har i sin programlægning adskilt sig så markant fra det øvrige koncertliv, at det i samtiden kan have været opfattet som i bedste fald specialiseret – i værste fald esoterisk.

⁵ Schousboe 1968-1972., s. 187ff.

⁶ Torben Schousboe: "Foreningen Symfonia [sic] – sin tids DUT", *dmt Dansk Musik-tidsskrift* 46/6 (1970), s. 157.

⁷ *Politiken* 30.4.1889. Citeret fra Torben Schousboe 1970, s. 156.

⁸ Torben Schousboe 1970, s. 161.

⁹ Torben Schousboe 1970, s. 162. At der har været et slægtskab mellem bestræbelserne inden for *Symphonia* og *Musikskabet af 14. Marts 1896* røber Glass' nævnte skrivelse fra september 1895; heri varslers han, at *Symphonia* under hans ledelse bl.a. vil opføre Helstedes nye strygekvintet og sange af César Kjuj – værker som blev programsat i *Musikskabet* allerede i henholdsvis 1896 og 1897.

Kildeforhold

At selskabets virksomhed stort set ikke har været behandlet i musiklitteraturen kan skyldes dels den omstændighed, at kildematerialet er meget sparsomt, dels at den væsentligste dokumentation af emnet er at finde i et relativt upåagtet manuskript, en referatbog, som opbevares i Håndskriftsamlingen på Det Kgl. Bibliotek. Bortset fra nærværende forfatters benyttelse af referatbogen i 2002,¹⁰ har den hidtil ikke været underkastet en nærmere undersøgelse.

Referatbogen har katalogsignatur NKS 1748 2°. Det har ikke været muligt at tidsfæste indlemmelsen i Det Kgl. Bibliotek, ligesom det heller ikke vides, hvem der har indleveret manuskriptet. Bogen består af 17 blade, der måler 22,0 × 15,5 cm og holdes sammen i ryggen. Den er beskrevet med blå, stedvis sort blæk. Der er benyttet blå og rød farveblyant til understregninger for at lette anvendelsen af bogen. Således er komponistnavne understreget med blå farveblyant, medens værktitler er understreget med rød. Disse markeringer er dog ikke konsekvent gennemført. Herudover er nummerering af sammenkomsterne foretaget med rød farve, hvorimod sæsonbegyndelser er angivet med blå. Der er herudover foretaget nogle få blyantsrettelser og -tilføjelser.

Det er selskabets formand William Behrend, der har ført referatbogen. Den præges af et tidstypisk kancellisprog, men den har dog et lidt skødesløst præg; den er tydeligvis resultatet af hurtige indførsler, hvilket flere steder vanskeliggør læsningen. I nogle tilfælde er referaterne af to sammenkomster helt klart skrevet umiddelbart efter hinanden. F.eks. leder referatet af det stiftende møde direkte over i referatet af den første sammenkomst. I nogle tilfælde mangler væsentlige oplysninger, f.eks. datoen for sammenkomsten eller navnene på de optrædende. Endelig kan det undre, at Behrend ikke angiver præcise tal for fremmødte og for medlemsantal. Noget sådant vækker den mistanke, at en del af sammenkomsterne er refereret nogen tid efter deres afholdelse. Det siger sig selv, at en sådan mistanke kan rejse tvivl om det generelle "troværdighedsniveau" i referatbogen. Det er en smule påfaldende, når man tager i betragtning, at Behrend var kommunal embedsmand, og at han derfor har været bekendt med god referatkultur. Indholdet af programmerne,

¹⁰ Claus Røllum-Larsen: *Impulser i Københavns koncertrepertoire 1900-1935*: Studier i præsentationen af ny, især udenlandsk instrumentalmusik (= Danish Humanist Texts and Studies Volume 25. Edited by Erland Kolding Nielsen. The Royal Library Copenhagen), I-II, 2002, 1, s. 117f., 198 og 200f.

som er hovedemnet for denne artikel, må dog i et væsentligt omfang stå til troende – selv om her også dukker upræcise informationer op som f.eks. en symfoni af Glasunov, en strygekvartet af Taneev.

Ud over referatbogen eksisterer i Småtrykssamlingen på Det Kgl. Bibliotek blade med sangtekster til otte koncerter. Disse blade indeholder kun dato og sangtekster og har især været benyttet til dokumentation af koncerter, hvor yderligere oplysninger om programmerne ikke har kunnet skaffes. Endelig er selskabets virksomhed sporadisk omtalt i dagspressen; oplysninger herfra er i en række tilfælde eneste dokumentation af de pågældende koncerter.

På grund af de meget forskellige kildeforhold vedrørende Musikselkabets virksomhed er repertoiret for perioden fra stiftelsen i 1896 til sommeren 1900, der er rekonstrueret på baggrund af referatbogen, og repertoiret for perioden fra foråret 1900 til foråret 1904, som er rekonstrueret først og fremmest ved hjælp af dagspressen, opført i to adskilte fortegnelser.

I Bilag 3 bringes Behrends tekst uden sproglige tilretninger, dog med den enkelte undtagelse, at samtlige understregninger er udeladt, eftersom de generelt ikke yder noget til forståelsen af teksten, men mestendels benyttes til at fremhæve komponistnavne for som nævnt på den måde at lette læsningen og orienteringen i manuskriptet. Tegnsætningen er sine steder temmelig skødesløs, men kun, hvor det har betydning for læsningen, er der i transkriptionen tilføjet tegn og da altid i skarp parentes. Nyt afsnit angives med skråstreg, medens sidevendinger i originalen er markeret med sidetal ligeledes i skarp parentes.

Stiftelsen

“En ny Musikforening er i disse Dage bleven dannet her i Byen med det Formaal at give sine Medlemmer Leilighed til ved maanedlige Sammenkomster, foreløbig i et privat Hjem, der velvilligst er stillet til Disposition, at stifte Bekjendtskab med det bedste og det betydeligste af den nye Musik, der fremkommer eller i de senere Aar er fremkommet rundt om i Europa.”¹¹

Således blev stiftelsen af Musikselkabet kundgjort i avisen *Dagens Nyheder* fire dage efter begivenheden, som fandt sted ved et møde på Glass' Konservatorium i Absalonsgade 20 på Vesterbro i København, den 14. marts 1896. Indbyderne var William Behrend, Louis Glass og

¹¹ Usign.: “En ny Musikforening”, *Dagens Nyheder* 18.3.1896.

Gustav Helsted. Den stiftende skare bestod foruden af de tre nævnte hovedaktører af “en Kreds af Musikere og Musikvenner”,¹² som omfattede 25 personer, af hvilke Behrend nævner de tre kgl. kapelmusici cellisten Frits Bendix (1847-1914), violinisterne og komponisterne Axel W. Gade (1860-1921) og Carl Nielsen (1865-1931),¹³ komponisten Alfred Tofft (1865-1931), redaktør Carl Behrens (1867-1946) og journalist Gustav Hetsch (1867-1935). Selskabets formål var ifølge Behrend: “at fremføre moderne, herhjemme ukendt Musik i Original-Skikkelse eller i passende Arrangementer.”¹⁴ Den “navnløse” forening – hvad den vedblev at være – var privat og stod ikke åben for alle og enhver, “men der sker paa Stifternes [-] Side Anmodning om at indtræde som Medlemmer til saadanne, som antages at nære særlig Interesse for moderne Musik og i øvrigt at kunne passe ind i det lille Selskabs Ramme.”¹⁵ Kontingentet var sat til 5 kr. om året for fra fem til seks sammenkomster i vintersæsonen, dvs. fra november til maj. Al musikalsk optræden skulle ydes gratis, hvorfor kontingentet udelukkende ville blive benyttet til indkøb af ny musik. De indkøbte nodeudgaver blev i øvrigt stillet gratis til rådighed for medlemmerne. Af disse sidste nævnes i opsatsen i *Dagens Nyheder* pianisten Golla Hammerich (1854-1903), direktør Henrik Hennings (1848-1923) og hans hustru skuespiller Betty Hennings (1850-1939), musikhistorikeren, justitssekretær Carl Thrane (1837-1916) samt forfatterne Karl Larsen (1860-1931) og Johannes Jørgensen (1866-1956).¹⁶

Det fremgår klart af Behrends oplysninger i selskabets referatbog, at der er tale om en regulær musikforening med kontingentbetaling, bestyrelse og generalforsamling med regnskabsaflæggelse og revision. Om der har været afholdt valg til bestyrelsen er uvist; alt tyder på, at den tre mand store bestyrelse med Behrend som formand, der tiltrådte efter stiftelsen, er fortsat ind til selskabets ophør i 1904. Efter stiftelsen udsendte bestyrelsen et underskrevet cirkulære til en række personer, som måtte formodes at have interesse i selskabet. Dette kunne forlede en til at tro, at selskabet har været et i en vis forstand lukket foretagende.

¹² *Musikselvskabet af 14 Marts 1896/Referatbog/Kbhvn./1896*. KB:HS. NKS 1748 2°, upag. [s. 3].

¹³ Carl Niensens engagement i Musikselvskabet synes at have været begrænset. Det er således ikke lykkedes at finde omtale af selskabet i hverken Niensens publicerede eller upublicerede breve,

¹⁴ *Musikselvskabet af 14 Marts 1896/Referatbog/Kbhvn./1896*. KB:HS. NKS 1748 2°, upag. [s. 5].

¹⁵ Usign.: “En ny Musikforening”, *Dagens Nyheder* 18.3.1896.

¹⁶ Usign.: “En ny Musikforening”, *Dagens Nyheder* 18.3.1896.

Det tyder på, at det forholder sig således i de første år, men senere synes adgangen til at blive medlem at være blevet åbnet; i *Dagens Nyheder* hedder det i 1898, at "Medlemmer kunne indenfor en vis Begrænsning indtegnes i det nordiske Forlags Musikafdeling (Jorcks Passage) [-]",¹⁷ og i *Adresseavisen* hedder det ligefrem, at "Nye Medlemmer modtages, og Indmeldelse vil kunne ske gennem Musikhandelen i Jorcks Passage."¹⁸

Som det vil være fremgået, var stifterne eller den del af medlemskredsen, vi har kendskab til, foruden et større kontingent kapelmusici etablerede komponister, som det f.eks. gjaldt for Helsted og Glass, og Behrend havde allerede da i en halv snes år været aktiv som musikskribent og havde som sådan kontakt til musikverdenen. Flere af de nævnte komponister og forfattere, f.eks. Axel W. Gade, Carl Nielsen, Alfred Tofft, Karl Larsen og Johannes Jørgensen var jævnaldrende eller omtrent jævnaldrende med Glass. Af de øvrige nævnte påkalder især Henrik Hennings sig opmærksomhed på grund af den udstrakte virksomhed, han udfoldede som musikforlægger og koncertarrangør. I den forbindelse havde han tæt kontakt til ikke blot danske komponister – heriblandt Louis Glass – men også til udlændinge som de svenske komponister Emil Sjögren og Wilhelm Stenhammar. Som koncertarrangør skaffede Hennings i øvrigt en række af tidens store musikere og dirigenter til København.

Allerede 2½ år efter stiftelsen er selskabet ifølge *Adresseavisens* musikmedarbejder "ene om i denne By at repræsentere Arbejdet for moderne Musik."¹⁹

Initiativtagerne

William Behrend var født i København den 16. maj 1861 i et overretts-sagførerhjem. Han blev cand.jur. i 1885 og påbegyndte derefter en karriere i Københavns Kommune, hvor han 1905-1923 var chef for de københavnske værgeråds fælleskontor og i årene 1907-1923 supplerende værgerådsformand. Fra 1917 fungerede Behrend som bibliotekar ved Det kgl. danske Musikkonservatorium og var herudover bl.a. næstformand i Den danske Richard Wagner-Forening. Endelig var han æresrepræsentant for The British Music Society.²⁰ Det er først og fremmest som

¹⁷ Notits i *Dagens Nyheder* 4.11.1898.

¹⁸ Artikel sign. -s.: "Musikskabet af 13.[sic] Marts.", *Adresseavisen* 9.11.1898.

¹⁹ Artikel sign. -s.: "Musikskabet af 13de [sic] Marts.", *Adresseavisen* 9.11.1898.

²⁰ *Kraks blaa Bog*, 25. årg. (s.a.), s. 87.

musikforfatter, Behrend har skabt sig et navn. Således foreligger der fra hans hånd biografier over J.P.E. Hartmann (1895, 1918) og Niels W. Gade (1917; tysk udgave 1918) samt monografien *Beethovens Klaversonater* (1923; engelsk udgave 1927) og den biografiske antologi *Minder om Niels W. Gade* (1930). Behrend var redaktør af *Aarbog for Musik* (1923-1926), leverandør af musikerbiografier til *Salmonsens store illustrerede Konversationsleksikon* (1893-1911) og dets 2. udgave (1915-1930). Desuden – og som de største samlede præstationer – foreligger fra Behrends hånd 2. bind (1905) af hans og Hortense Panums *Illustreret Musikhistorie* samt *Illustreret Musiklexikon* (1924) også sammen med Panum. Sluttelig bør det nævnes, at Behrend var musikanmelder ved *Berlingske Tidende*. Behrend var gift med forfatterinden Gudda (Pouline Augusta) Behrend (1880-1946). William Behrend døde den 23. april 1940 i København.

Louis Glass var født i København den 23. marts 1864 som søn af komponisten, organisten og musikpædagogen Chr. Henrik Glass. Efter at være blevet uddannet som pianist hos sin far og som cellist hos Albert Rüdinger fik Glass almen musikundervisning af A.W. Lanzky og G.C. Bohlmann. Mest kom kompositionsundervisningen hos Gade til at betyde for ham.²¹ Glass debuterede som cellist og pianist i 1882 og rejste i 1885 på studieophold i Bryssel. Her fik han Juliusz Zarębski og Josef Wieniawski i klaverspil, Joseph Servais i cellospil og Hubert Ferdinand Kufferath i kontrapunkt. Fra 1892 til ca. 1933 drev Glass et klaverkonservatorium på Frederiksberg, som faderen havde grundlagt. Han var i 1898 medstifter af og i to perioder formand for Musikpædagogisk Forening og koncertdirigent i Dansk Koncert-Forening 1915-1918. Glass havde en stor musikalsk produktion omfattende en ballet, seks symfonier, en række kammermusikværker, megen klavermusik og flere samlinger solosange. Louis Glass var gift med sin elev, pianisten Agnes Glass (1874-1944), som var en drivende kraft på Glass' Konservatorium. Louis Glass døde den 22. januar 1936 i Gentofte.

Gustav Helsted var født i København den 30. januar 1857 som søn af komponisten og sangpædagogen Carl Helsted. Efter undervisning på Kjøbenhavns Musikconservatorium, hvor han havde det største udbytte af orgeltimerne hos Gottfred Matthison-Hansen,²² blev han i 1891 den første organist ved Jesuskirken i Valby. Her kom han til at virke

²¹ Gerhardt Lyng: *Danske Komponister i det 20. Aarhundredes Begyndelse*, 2. omarbejdede og noget forkortede Udgave, Aarhus 1917, s. 93.

²² William Behrend: "Gustav Helsted", *Dansk biografisk Leksikon*, 2. udg., bd. 10 (1936), s. 25.

ved Nordeuropas eneste orgel bygget af det dengang toneangivende franske orgelfirma Aristide Cavallé-Coll. Ved sine koncerter fremførte Helsted ny orgelmusik af bl.a. César Franck. Fra 1892 underviste han på konservatoriet, først som lærer i musikteori, fra 1904 som orgel-lærer. I 1915 afløste Helsted Otto Malling som organist ved Vor Frue Kirke, men hans virke her kom kun til at vare ni år, hvoraf de sidste var præget af tiltagende svækkelse. Ud over en opera, *Stormklokken*, skrev Helsted flere store værker for soli, kor og orkester, to symfonier, to violinkoncerter, orkestersuiter, megen kammermusik – herunder en række strygekvartetter – samt orgelværker m.m. Gustav Helsted var ugift og døde i København den 1. marts 1924.

Der var, som man vil se, tale om en lille gruppe næsten jævnaldrende mænd, hvoraf en – William Behrend – var amatør, men med en stadig voksende musikhistorisk kompetence, medens de to øvrige var komponister og udøvende musikere. Både Helsted og Glass tilhørte – i samtidens opfattelse – avantgarden. Det er der samtidige vidnesbyrd om.²³

Sammenkomsterne og de besøgende kunstnere

Det stiftende møde og den første sammenkomst – som medlemsmøderne blev kaldt – fandt som nævnt sted i Glass' Konservatorium. Fra 2. sammenkomst i første sæson valgte man at henlægge sammenkomsterne til det etablissement, hvor det afsluttende måltid skulle indtages.²⁴ Sammenkomsterne var delt i to afdelinger. I den første blev der efter eventuelle meddelelser til medlemmerne fremført musikværker, som i de fleste tilfælde blev introduceret af William Behrend, nogle få gange af Louis Glass eller Gustav Helsted. Efter musikfremførelserne gik man over til spisning, hvorefter der nogle få gange blev holdt et foredrag. Bortset fra 2. sæson, hvor man benyttede betegnelsen "Koncert", vedblev man at kalde medlemsmøderne for sammenkomster, hvilket formodentlig skulle medvirke til at give dem et uformelt præg. Det kunne i øvrigt forekomme, at der blev musiceret efter spisningen.

²³ Lyng 1917, s. 134.

²⁴ De benyttede koncertlokaler: benyttede betegnelser og deres adresser: *Wittmacks Lokale*, *Wittmacks Lokale (den store Sal)*, *Wittmacks Glassal*: tidligere *Wittmack & Ruses Lokale*, alle: Holmens Kanal 17 (Havnegade 3); *Hotel National*, *National Hotel*, *Hotel Nationals Sal*, *Nationals Festsal*, alle: Jernbanegade; *City-Kafeens Lokale*, *City-Kafeens Selskabslokaler*, *Citys Lokaler*, alle: Østergade 26; *Koncertpalæets Riddersal*, det senere *Odd Fellow Palæets Riddersal*, Bredgade 28; *Glass' Konservatorium*, Absalonsgade 20¹, Vesterbro; *den gamle Frimurerloge*, Kronprinsensgade 7.

I referatbogen meddeler Behrend antallet af fremmødte medlemmer og i nogle tilfælde det aktuelle medlemstal samt deltagerantallet ved fællesspisningen. På grundlag af disse cirkatal kan man konstatere, at fremmødet efter det stiftende møde lå på mellem 50-70 tilhørere i 1. sæson, 40-60 i 2. sæson, 50-80 i 3. sæson og 50-90 i 4. sæson. Medlems-tallene, som Behrend lejlighedsvis opgiver, er for 1. sæson 80 til over 100, for 2. sæson haves ingen tal, for 3. sæson 20 flere (i alt 120?) og for 4. sæson hen imod 130. Ud fra disse cirkatal, som vel at mærke ikke er dækkende for alle sæsoner, kan man konstatere, at Musikselskabet efter et fald fra 1. til 2. sæson kunne notere en konsolidering og gradvis stigning i såvel fremmøde ved sammenkomster som medlemstal frem til og med 4. sæson. Mellem en tredjedel og halvdelen af de fremmødte medlemmer deltog i fællesspisningen. For de resterende fire sæsoner haves hverken medlemstal eller antal fremmødte ved sammenkomsterne.

De helt aktuelle udenlandske komponister havde Musikselskabets bevågenhed. Således f.eks. Gustav Mahler. Ved den 7. sammenkomst i 2. sæson, den 23. november 1897, havde man valgt at præsentere den da relativt ukendte østrigske komponist for selskabets medlemmer. Efter at Behrend havde introduceret Mahlers 2. symfoni i c-mol, blev værket spillet i arrangement for to klaverer af Golla Hammerich og Agnes Adler. Symfonien var blevet færdigkomponeret i 1894 og uropført i Berlin 13. december 1895. Samme år forelå værket trykt hos Hofmeister i Wien i Hermann Behns arrangement for to klaverer. Det må være denne udgave, de to pianister har benyttet i Musikselskabet. Den vokale 4. sats, sangen "Urlicht", blev sunget af Emmy Menzel. Efter spisningen "[]" vedtoges det at sende Mahler et Telegram i Anledning af Symfoniens Opførelse, hvilket foranstaltedes.

Som Svar modtog Helsted d. 2/12 97 følgende Telgram [sic] Herzlichsten Dank. Ihr Telgramm [sic] hat mich hoch erfreut.

Gustav Mahler"

Dette sidste citat fra referatbogen viser den tidligst kendte skriftlige kontakt mellem det danske musikliv og Mahler.

Selskabet havde besøg af flere musikpersonligheder. Om aftenen den 12. maj 1899 lagde Wilhelm Stenhammar, der var i København på gennemrejse, vejen forbi City-Kafeens Lokale i Østergade, hvor Musikselskabet holdt sammenkomst. Stenhammar havde flere gode forbindelser i København, bl.a. Louis Glass, som havde tilegnet ham sit klaverværk *I det Fri* op. 20 (trykt 1896). Til gengæld tilegnede Stenhammar senere Glass sin Strygekvarter nr. 3, F-dur op. 18 (1897-1900). Sammen med de tre fantasier for klaver op. 11 fra 1895 og klaversonaten i As-dur op.

12, som komponisten havde uropført i Stockholm 1½ måned forinden, den 24. marts 1896, udgjorde strygekvartetten instrumentalværket ved Stenhammars koncert. Men da kvartetten først blev færdigkomponeret sommeren 1900, kan det dog kun have været førstesatsen, Quasi Andante, komponeret i efteråret 1897,²⁵ der er blevet spillet. Ud over disse værker sang "Frk." Krejzenberg sange af Stenhammar, og selv leverede han en række egne viser og sange – med Behrends ord: "Hr Stenhammars Spil gjorde megen Lykke og efter Souperen glædede han yderligere Tilhørerne ved at synge til egen Klaverledsagelse flere Viser og Sange."

Også den fransk-svenske violinist Henri Marteau optrådte i Musikelskabet. Den 10. december 1899 medvirkede han i fremførelsen af Ernest Chaussons Koncert for klaver, violin og strygekvartet samt af sin egen strygekvintet. Her medvirkede endvidere Fini Henriques, som efter "Souperen" improviserede på klaver.

Overraskende er det at finde Egisto Tangos navn blandt de program-satte kunstnere. Tango var født i Napoli og debuterede som dirigent i Venedig i 1893. På den tid, i april 1898, hvor han skulle have optrådt i Musikelskabet, havde han forladt Scala-operaen i Milano og bl.a. været på turné i USA. I årene frem til sin ansættelse ved Det Kongelige Teater i København i 1930'erne og sit betydningsfulde virke som gæstedirigent ved Torsdagskoncerterne havde han engagementer ved en række af verdens største operahuse.²⁶ Tango skulle have akkompagneret en vokalsolist, den amerikanske sangerinde²⁷ "Frk. A. Dalma", men på grund af de to "pludselige Bortrejse", som Behrend skriver, gik tilhørerne glip af "et Brudstykke" af Pietro Mascagnis relativt nye opera *Zanetto*, som havde haft urpremiere i Pesaro i 1896.

Karakteristik af repertoire

I det rekonstruerede repertoire optræder 47 forskellige komponister født mellem 1797 og 1877. Af komponisternes fødselsår fremgår det, at knap halvdelen (23 ud af 47 daterbare) er født i perioden 1860-1877. Denne koncentration viser, at knap halvdelen af de opførte komponister var omtrent jævnaldrende med eller yngre end Gustav Helsted og Louis Glass. For at undersøge i hvor høj grad Musikelskabet opførte

²⁵ Bo Wallner: *Wilhelm Stenhammar och hans tid*, Stockholm, 1991, 3, s. 557.

²⁶ *Musikens Hvem Hvad Hvor*. III Biografier. 1950, 2, s. 85. Se endvidere: Harald Krebs: "Egisto Tango", i Felix Nørgaard, Harald Krebs og Waldemar Wolsing (red.): *De musiske udsendelser. DR 1925-1975*. Radioteater. Musik. TVteater, 1975, s. 119-122.

²⁷ Ifølge notits i *Dagens Nyheder* 22.4.1898.

“moderne Musik”, som det blev varslet ved stiftelsen, kan man foretage en optælling af de identificerede trykte værker og ordne dem efter trykkeår. Her viser det sig, at forekomster af værker trykt før 1880 er meget spredte, hvorefter en markant fortætning af forekomsterne sætter ind. Ud af det samlede antal “daterede” trykte værker på 47 er 38 opført efter 1880. Disse fordeler sig med 14 værker trykt i årene 1880-1889, 20 værker trykt i årene 1890-1899 og fire værker trykt i årene 1900-1904. Selv om opgørelsen ikke er dækkende for det samlede repertoire, giver den et indtryk af, i hvor høj grad man i Musikselskabet prioriterede den ny musik.

Komponisterne fordeler sig på 11 nationaliteter, af hvilke de tyske tegner sig for hele 10 repræsentanter. Det er imidlertid påfaldende, at kun tre af disse svarer for mere end en enkelt opførelse: Richard Strauss (tre større værker og ca. 10 lieder), Richard Wagner (et orkesterstykke, fire uddrag af operaer og en operaarie) og Peter Cornelius (fem lieder og et uddrag af en opera). Det er, som man vil se, især lieder, der danner grundlag for Strauss’ store opførelsestal. Den ovenfor behandlede komponistfordeling blandt nationaliteter er interessant på den måde, at den accentuerer Musikselskabets bestræbelse på at prioritere den nytyske retning. Det giver sig udslag i fordelingen blandt de tyske komponister, hvor Strauss og især Wagner er hyppigt på programmet, men hvor Johannes Brahms kun er repræsenteret med programpunktet “Sange” – uvist hvilke.

På den baggrund fremtræder Wagner som en velrepræsenteret komponist. De opførelser af uddrag af hans operaer, som Musikselskabet foranstaltede, påkalder sig da også interesse derved, at ingen af de tre anførte værker: *Siegfried*, *Das Rheingold* og *Tristan und Isolde*, havde været spillet på Det Kongelige Teater på dette tidspunkt. *Siegfried*, som i 1898 blev spillet i uddrag i Musikselskabet med klaverakkompagnement, fik sin første opførelse på Det Kongelige Teater i 1904. På tilsvarende måde blev *Das Rheingold* opført i Musikselskabet i 1904 – året før opsætningen på Det Kongelige Teater. *Tristan und Isolde* var på programmet i Musikselskabet i 1899 og måtte vente helt til 1914, før den blev sat op på Det Kongelige Teater.

Herefter følger den russiske repræsentation med syv og den franske med seks komponister. Blandt de russiske må i første række Aleksandr Skrjabin nævnes. Vi ved ikke, hvilke klaverværker Agnes Adler spillede ved sammenkomsten i Musikselskabet den 17. maj 1900; af en avisnotits²⁸

²⁸ Notits i *Dagens Nyheder* 8.11.1899.

fremgår det, at det drejede sig om præludier, men da der i 1899 forelå adskillige samlinger præludier fra Skrjabins hånd, får det stå hen i det uvisse, hvilke der har været tale om. Det har efter alt at dømme været en af de første gange – måske den første – Skrjabin blev fremført ved en koncert (om end i private rammer) i København. I en opsats i *Politiken* fra 19. maj 1900, to dage efter koncerten, kaldtes Skrjabin-værkerne for “Nogle fine Klaverstykker”. Čajkovskijs opera *Eugenij Onegin* (*Eugen Onegin*) havde ligesom Wagners fire operaer endnu ikke været opført på Det Kongelige Teater. Blandt de franske komponister er Claude Debussy repræsenteret med nogle uidentificerede sange ved sammenkomsten den 2. maj 1901 – en af de tidligste registrerede opførelser af et Debussy-værk i Danmark. Herudover opførtes sange af Henri Duparc og kammermusik af Ernest Chausson.

Ved den 2. sammenkomst i første sæson, 1896, kunne man meddele medlemmerne, at Anton Bruckner var afgået ved døden den 11. oktober. Det besluttedes da hurtigt at foranstalte den 3. sammenkomst, der dog først kunne blive afholdt den 20. november. Den blev indledt med første sats af Bruckners 8. symfoni – “Den hørtes med Undren og delvis Begejstring – fulgtes af stærkt Bifald”, som Behrend anfører i referatbogen. Det hedder videre i denne: “Derefter holdt Hr. Will. Behrend en kort Mindetale over Bruckner, dels skildrende hans Liv og Personlighed samt karakteriserende hans Kunst, dels henvisende til det særlige Forhold Musikskabet stod i til Bruckners Produktion – Tilslutning og Bifald.” Derpå spillede førstesatsen og andensatsen af Bruckners strygekvintet. Det hedder videre i referatbogen: “Under Udførelsen af Kvintetten kom Dr. Georg Brandes, der denne Aften var Selskabets Gæst[,] tilstede.” Brandes var, som det fremgår, inviteret til denne særlige koncert; i et brev dateret 16. oktober [1896] til William Behrend takker han for indbydelsen:

“Kjære Hr. Behrend[,] Det er saare elskværdigt af Dem at have tænkt paa mig./Det vil være mig meget kjært at være tilstede ved den planlagte Opførelse af Bruckners Arbejder, skjønt jeg vel neppe vil være i Stand til at trænge ind i dem efter at have hørt dem én Gang.

Deres Georg Brandes”²⁹

Ifølge en notits i *Nationaltidende* dagen efter sammenkomsten var også forfatteren Karl Larsen og “adskillige yngre Malere” til stede.³⁰

²⁹ Breve til William Behrend. KB: HS 2008/67 I.

³⁰ Notits i *Nationaltidende* 20.11.1896.

Der er ikke tvivl om, at Bruckner nød en særlig status i selskabet. Fremførelsen af hans værker er da også dets største repertoire-mæssige indsats, og den der umiddelbart placerer selskabet i en klasse for sig. Nedenfor opregnes i kortfattet form de Bruckner-opførelser i Musik-selskabet, som har kunnet opspores. De suppleres med oplysninger om de tidligst kendte danske opførelser af værkerne.³¹ Det må selvfølgelig have in mente, at alle de nævnte Bruckner-opførelser i Musik-selskabet, når undtages strygekvintetten, er for firhændigt klaver eller for to klaverer. Ser man bort fra strygekvintetten, som knap 2½ år tidligere havde været spillet i Symphonia, er opførelserne i Musik-selskabet de tidligste præsentationer i Danmark.

Kvintet for strygere (1878-1879) (Leipzig 1884)

1. sats: Allegro, 2. sats: Adagio

Opført: 20.11.1896

Første danske opførelse:

København, Symphonia, 23.4.1894, Axel W. Gade (vl. 1), Johannes Schjør-ring (vl. 2), Fini Henriques (va. 1), Julius Borup (va. 2), Frits Bendix (vc.)

Symfoni nr. 3, d-mol (1872-1878, 1887-1889) (Wien 1878)

1. sats: Mehr langsam, Misterioso; udgave for firhændigt klaver (Wien 1890)

Opført: 9.11.1899

Første danske opførelse:

Aarhus, 15.3.1950, Aarhus Byorkester, Heinz Freudenthal (dir.)

Symfoni nr. 4, Es-dur (*Romantische*) (1874-1889) (Wien 1889-1890)

udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

Opført: 19.5.1897

Første danske opførelse:

København, Musikforeningen, 6.2.1900, Franz Neruda (dir.)

Symfoni nr. 5, B-dur (1875-1876, 1877-1878, 1878-1887)

udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

Opført: 6.3.1902

Første danske opførelse:

København, 21.10.1911, Dansk Tonekunstner-Forening, Louis Glass (dir.)

³¹ Vedrørende den danske Bruckner-præsentation, se Bo Marschner: "100 års Bruckner-reception i de nordiske lande (1. del)", *Cæcilia*. Årbog 1992-1993, Aarhus 1993, s. 31-57, og 2. del, *Cæcilia*. Årbog 1994, Aarhus 1994, s. 1-31 samt Claus Røllum-Larsen: *Impulser i Københavns koncertrepertoire 1900-1935*, se note 10.

Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885)

1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Adagio. Sehr feierlich und sehr langsam;
udgave for firhændigt klaver (udg. Wien 1896)

Opført: 14.3.1896 og tillige endnu en gang i 1896

Første danske opførelse af 2. sats, Adagio:

København, 21.10.1899, Victor Bendix (dir.).

Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885)

udgave for firhændigt klaver

Opført: 20.11.1896

Første danske opførelse:

København, 13.11.1906, Det philharmoniske Selskab, Axel Schiøler (dir.)

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892)

1. sats: Allegro moderato; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

Opført: 20.11.1896

Første danske opførelse af hele symfonien:

København, Dansk Filharmonisk Selskab, 15.11.1920, Paul von Klenau
(dir.)

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892)

1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Scherzo. Allegro moderato; udgave for
firhændigt klaver (Wien 1892)

Opført: 25.5.1898

Første danske opførelse af hele symfonien:

København, Dansk Filharmonisk Selskab, 15.11.1920, Paul von Klenau
(dir.)

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892)

2. sats: Scherzo: Allegro moderato, 4. sats: Finale: Feierlich, nicht schnell;
udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

Opført: 2.5.1901

Første danske opførelse af hele symfonien:

København, Dansk Filharmonisk Selskab, 15.11.1920, Paul von Klenau
(dir.)

Symfoni nr. 9, d-mol (1887-1895) (Wien 1903)

1. sats: Feierlich. Misterioso; for firhændigt klaver

Opført: 15.2.1904

Første danske opførelse:

København, 16.1.1915, Det Kgl. Kapel, Georg Høeberg (dir.)

Et nærliggende spørgsmål i denne sammenhæng er, hvilke klaverudgaver man benyttede i Musikselskabet. For Bruckners 3. symfonis vedkommende kan det være den firhændige klaverudgave ved Ferdinand Löwe og Josef Schalk, som udkom på forlaget Theodor Rättig, Wien, 1890.³² Til fremførelsen af Symfoni nr. 4 kan være benyttet den firhændige klaverudgave ved Ferdinand Löwe, som forlaget Albert J. Gutmann, Wien, udgav ca. 1890,³³ eller Walter Magnus' udgave for to klaverer firhændig, Wien u.år.³⁴ Den 5. symfoni foreligger i en firhændig klaverudgave af Josef Schalk fra 1896.³⁵ For 7. symfonis vedkommende findes en udgave for firhændigt klaver ved Franz og Josef Schalk, forlagt af Albert J. Gutmann, Wien, 1896.³⁶ Den 8. symfoni blev udgivet i firhændigt klaverudtog af Josef Schalk på forlaget Haslinger-Schlesinger-Lienau, Wien, 1892.³⁷ Endelig udkom den 9. symfoni i firhændig klaverudgave af Josef Schalk og Ferdinand Löwe på forlaget Doblinger, Wien, 1903.³⁸ Udgaven af 7. symfoni har været ganske ny, da selskabet blev stiftet, så det er forståeligt, at det netop er denne symfoni, der blev taget frem og spillet i uddrag for de mange fremmødte ved det stiftende møde. Man kan desuden forestille sig, at det har været fristende at programsætte den 9. symfoni, da den firhændige udgave udkom i 1903 i selskabets sidste sæson.

Den nordiske repræsentation omfatter fire finske komponister, tre norske og to svenske. Den eneste af dem, som havde en bemærkelsesværdig repræsentation i Musikselskabet, var Wilhelm Stenhammar. Som omtalt var han gæst ved en sammenkomst med udelukkende egne værker på programmet. Ud over en lang række sange og viser samt nogle klaver- og kammermusikværker fik Stenhammar opført et udtog af 1. akt af sin opera *Gildet på Solhaug*. Bemærkelsesværdigt er det, at der kun er fire danske komponister repræsenteret i materialet: Gustav Helsted, Louis Glass, Carl Nielsen og Georg Høeberg. Det viser til gengæld med stor tydelighed, at Musikselskabets hovedsigte har været at præsentere moderne *udenlandsk* musik.

³² Renate Grasberger: *Werkverzeichnis Anton Bruckner* (Franz Grasberger (red.): Publikationen des Instituts für österreichische Musikdokumentation 7), Tutzing, 1977, s. 112.

³³ Grasberger 1977, s. 113.

³⁴ Grasberger 1977, s. 113.

³⁵ Grasberger 1977, s. 114.

³⁶ Grasberger 1977, s. 116.

³⁷ Grasberger 1977, s. 117.

³⁸ Grasberger 1977, s. 118.

Sammenfatning

Med dannelsen af *Musikskabet af 14. Marts 1896* skabte William Behrend, Louis Glass og Gustav Helsted et forum for den ny udenlandske musik. Med sin private karakter og sin kompromisløshed i programlægningen i retning af det "moderne" – som stifterne tilstræbte og så det – gik de videre ad de veje, andre musikforeninger havde betrådt med det formål at bidrage til en udvidelse af koncertrepertoiret. Det var derimod ikke selskabets formål at give de unge komponister mulighed for at få deres egne værker bragt frem. Gennem dels indledninger/foredrag, dels arrangementer for to klaverer og firhændigt klaver gav de optrædende tilhørerne et formodentlig levende indtryk af en række musikværker, hvoraf mange først længe efter fik deres første fremførelser for orkester på dansk grund. Indsatsen for Bruckners musik er særdeles tankevækkende. Den tager sin begyndelse før den første danske opførelse af en Bruckner-symfoni finder sted og er for flere af symfonierne en til to generationer forud for værkernes første danske opførelser. Foruden kompositioner af Wagner og Bruckner, som var de dominerende komponister, opførtes en række værker af ikke mindst franske (Chausson, Debussy, Duparc, Franck) og russiske (Borodin, Čajkovskij, Glasunov, Kjuj, Rachmaninov, Rimskij-Korsakov, Skrjabin) – komponister hvoraf flere i øvrigt repræsenterede markante stilistiske alternativer til Wagner og Bruckners centraleuropæiske stil.

Men også andre væsentlige værker af komponister uden for det gængse repertoire i Københavns koncertsale programsatte man: Liszts *Eine Symphonie zu Dantes Divina Commedia*, Mahlers 2. symfoni, Smetanas Trio for klaver, violin og cello op. 9, samt værker – overvejende sange – af Stenhammar, Strauss og Wolf.

De medlemmer, som mødte flittigt op til sammenkomsterne, har stiftet bekendtskab med et bredt og udsøgt udvalg af nyere, og ofte helt nye værker med udpræget stilistiske fornyelsestendenser. En sådan musikformidling må betegnes som bemærkelsesværdig om ikke ligefrem enestående – i hvert fald i Danmark.

BILAG 1

Fortegnelse over sammenkomsterne³⁹

[STIFTELSESMØDE] _____ 14. MARTS 1896
Glass' Konservatorium

Anton Bruckner: Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885), 1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Adagio. Sehr feierlich und sehr langsam; udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◊ *Louis Glass og Gustav Helsted (klaver)*

Sæsonen 1896/1897

1. SAMMENKOMST _____ [UKENDT DATO]
Glass' Konservatorium

César Kjuj: *Chansons des gueux* (uidentificeret)

◊ *Frederik Brun (tenor)*

Anton Bruckner: Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885), 1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Adagio. Sehr feierlich und sehr langsam; udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◊ *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

2. SAMMENKOMST _____ [UKENDT DATO]
Wittmacks Lokale (den store Sal)

César Kjuj: Kvartet nr. 1 for strygere, c-mol op. 45 (1890)

◊ *Axel W. Gade, Carl Nielsen, Frederik Andersen Marke og Frits Bendix*

Ernest Reyer: Arie af *Sigurd*, opera i fire akter (ca. 1883) (1884-1900)

◊ *Vilhelm Herold (tenor)*

Aleksandr Porfir'evič Borodin: Symfoni nr. 2, h-mol (1869-1876) (Sankt Petersborg 1887); udgave for firhændigt klaver (Sankt Petersborg 1877)

◊ *Olaf Jensen og Frits Hartvigson (klaver)*

³⁹ Hvis der mangler oplysninger om udførende kunstnere, skyldes det, at sådanne informationer ikke har kunnet fremskaffes. Efter de enkelte værktitler oplyses først kompositionsår, dernæst publikationsår.

Christian Sinding: To sange af samlingen *Symra* op. 28 til tekster af Ivar Aasen (1895) (København 1896)

3. SAMMENKOMST 20. NOVEMBER 1896

—————
Wittmacks Glassal

Anton Bruckner: Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892), 1. sats: Allegro moderato; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◇ *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

Anton Bruckner: Kvintet for strygere (1878-1879) (Leipzig 1884), 1. sats: Allegro, 2. sats: Adagio

◇ *Axel W. Gade (vl. 1), Kristian Sandby Pedersen (vl. 2), Johannes Schiørring (va. 1), Frederik Andersen Marke (va. 2) og Frits Bendix (vc.)*

Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885); udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◇ *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

4. SAMMENKOMST 12. FEBRUAR 1897

—————
[ukendt sted]

Zdeněk Fibich: Sørgemarch af *Nevěsta messinská* (Bruden fra Messina) (1882-1884) (udg. 1884); udgave for firhændigt klaver eller to klaverer

◇ *Anna Schytte og Roger Henrichsen (klaver eller klaverer)*

César Franck [trio for klaver, violin og cello]

◇ *Roger Henrichsen (klaver), Axel W. Gade (vl.) og Emil Bruun (vc.)*

Nikolaj Andreevič Rimskij-Korsakov: Šeherazada (Sheherazade), symfonisk suite op. 35 (1888) (Leipzig 1889); udgave for firhændigt klaver af komponisten

◇ *Agnes Adler og Holger Hamann (klaver)*

5. SAMMENKOMST 1. APRIL 1897

—————
[ukendt sted]

Karl Bendl: Kvartet for strygere, F-dur op. 119 (Berlin 1897)

◇ *Axel W. Gade, Kristian Sandby Pedersen, Julius Borup og Frits Bendix*

César Franck: Symfoni, d-mol (1887-1889); firhændigt klaverudgave ved komponisten (Paris 1888)

◇ *Marie Dahl og Holger Hamann (klaver)*

6. SAMMENKOMST

19. MAJ 1897

Wittmacks Glassal

Gustav Helsted: Kvintet for strygere, Es-dur op. 21 (1893-1895), 1. sats: Allegro moderato

◇ *Axel W. Gade (vl. 1), Carl Nielsen (vl. 2), Frederik Andersen Marke (va.), Emil Bruun (vc.) og Carl Bretton-Meyer (vc.)*

Benjamin Godard: Duet af *Dante*, opera (drame lyrique) i fire akter op. 111 (1890) (udg. 1890)

◇ *Cornelius Pedersen (baryton) og Ida Møller (sopran)*

Anton Bruckner: Symfoni nr. 4, Es-dur (*Romantische*) (1874-1889) (Wien 1889-1890); udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

◇ *Gustav Helsted og Agnes Adler (klaver eller klaverer)*

Sæsonen 1897-1898

1. KONCERT

23. NOVEMBER 1897

Koncertpalæets Riddersal

Gustav Mahler: Symfoni nr. 2, c-mol (1888-1894) (Wien 1895); udgave for to klaverer (Wien 1895); opført uden korfinale

◇ *Emmy Menzel (sopran), Golla Hammerich og Agnes Adler (klaverer)*

Richard Strauss: [tre sange]

◇ *Emmy Menzel (sopran), Golla Hammerich (klaver)*

Louis Glass: [to sange]

◇ *Emmy Menzel (sopran), Louis Glass (klaver)*

2. KONCERT

10. FEBRUAR 1898

Wittmacks Lokale

Aleksandr Konstantinovič Glasunov: [kvartet for strygere]

◇ *Axel W. Gade, Julius Borup, Johannes Schiørring, Emil Bruun*

Peter Cornelius: [Fem Lieder]

◇ *Cornelius Pedersen*

Aleksandr Konstantinovič Glasunov: [symfoni]; udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

◊ *Anna Schytte og Gustav Helsted (klaver eller klaverer)*

3. KONCERT

24. MARTS 1898

—————
Wittmacks Lokale

Richard Wagner: *Siegfried-Idyll* (1870) (Mainz 1878); for firhændigt klaver

◊ *Louis Glass og Roger Henrichsen (klaver)*

Richard Wagner: Brudstykker af musikdramaet *Siegfried* (1851-1871): "Schmiedegesänge" (1. akt), "Waldweben" (2. akt) og finalen af 3. akt

◊ *Frederik Brun (Siegfried), Ida Møller (Waldvogel), Johanne Brun (Brünnhilde), Agnes Adler (klaver)*

4. KONCERT

23. APRIL 1898

—————
Wittmacks Lokale

Aleksandr Porfir'evič Borodin: Ouverture og balletmusik af operaen *Knjaz "Igor"* (*Fyrst Igor*) (1869-1870, 1874-1887) (Leipzig 1888); udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

◊ *Gustav Helsted og Roger Henrichsen (klaver eller klaverer)*

Christian Sinding: [sang(e)]

◊ *Ida Møller (sopran)*

Gustav Helsted: [sang(e)]

◊ *Ida Møller (sopran)*

Carl Nielsen: [sang(e)]

◊ *Ida Møller (sopran)*

Louis Glass: Kvartet nr. 3 for strygere, a-mol op. 23 (1896)

◊ *Axel W. Gade, Sophus Andersen, Frederik Andersen Marke, Louis Glass*

5. KONCERT

25. MAJ 1898

—————
Wittmacks Lokale

Anton Bruckner: Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892), 1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Scherzo. Allegro moderato; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◊ *Gustav Helsted og Golla Hammerich (klaver)*

Richard Wagner: Slutningsscenen af musikdramaet *Siegfried* (1851-1871)

◊ *Frederik Brun (Siegfried), Ida Møller (Waldvogel), Johanne Brun (Brünnhilde), Agnes Adler (klaver)*

Robert Volkmann: Trio for klaver, violin og cello, b-mol op. 5 (1850) (udg. 1852)

Sæsonen 1898-1899

1. SAMMENKOMST

24. NOVEMBER 1898

Wittmacks Lokale.

Karel Navrátil: [kvartet for strygere]

◊ *Axel W. Gade, Kristian Pedersen Sandby, Frederik Andersen Marke, Louis Glass*

César Franck: *Le Chasseur maudit*, poème symphonique d'après une ballade de G.A. Bürger (1881-1883) (udg. 1884); for firhændigt klaver eller to klaverer

◊ *Agnes Adler og Gustav Helsted (klaver eller klaverer)*

Bedřich Smetana: Scener og danse af operaen *Prodaná nevěsta (Den solgte brud)* (1863-1870)

◊ *Ida Møller (sopran), Edvard Agerholm (tenor), Cornelius Pedersen (baryton)*

2. SAMMENKOMST

31. JANUAR 1899

City-Kafeens Selskabslokaler

Richard Strauss: Kvartet for klaver og strygere, c-mol op. 13 (1883-1885) (München 1886)

◊ *Agnes Adler (klaver), Axel W. Gade (vl.), Frederik Andersen Marke (va.), Emil Bruun (vc.)*

César Franck: Symfoni, d-mol (1887-1889), 1. sats: Lento. Allegro non troppo; firhændig klaverudgave ved komponisten (Paris 1888)

◊ *Agnes Adler og Gustav Helsted (klaver)*

César Franck: *La procession* ("Dieu s'avance à travers les champs") (A. Brizeux) for sang og orkester (1889) (Paris 1889); for sang og klaver (ca. 1893)

◊ *Vilhelm Herold (tenor) og Gustav Helsted (klaver)*

Georg Schumann: Sonate for violin og klaver, cis-mol op. 12 (Leipzig 1895)

◊ *Axel W. Gade (vl.) og Agnes Adler (klaver)*

3. SAMMENKOMST 18. FEBRUAR 1899*Hotel Nationals Selskabslokale*

Louis Glass: Sonate nr. 2 for klaver, As-dur op. 25 (1897) (København 1898)

◊ *Agnes Glass (klaver)*

Pëtr Il'ič Čajkovskij: Forspil og scener fra *Eugenij Onegin (Eugen Onegin)* lyriske scener i tre akter op. 24 (1877-1878) (udg. 1878-1891)

◊ *Margrethe Boeck (sang), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran), Otto Olsen (klaver)*

Sergej Vasil'evič Rachmaninov: *Trio élégiaque*, d-mol op. 9 for klaver, harmonium, violin og cello (1893) (udg. 1894)

◊ *Agnes Glass (klaver), Sophus Andersen (vl.), Louis Glass (vc.), Gustav Helsted (harmonium)*

4. SAMMENKOMST 23. APRIL 1899*Wittmacks Glassal*

Franz Liszt: *Eine Symphonie zu Dantes Divina Commedia* for damekor og orkester (1855-1856), 1. sats "Inferno"; udgave for to klaverer ved komponisten (1856-1857) (Leipzig 1858-1859)

◊ *Roger Henrichsen og Gustav Helsted (klaverer)*

Aleksandr Porfir'evič Borodin: [sange]

◊ *Max Müller (bas)*

Aleksandr Konstantinovič Glasunov: [sange]

◊ *Max Müller (bas)*

Richard Strauss: *Enoch Arden* ("Annie Lee, das schmuckste kleine Mädchen"), melodrama med klaverledsagelse til tekst af Alfred Lord Tennyson op. 38 (1897) (Leipzig 1898)

◊ *Oda Nielsen (recitation), Golla Hammerich (klaver)*

5. SAMMENKOMST 12. MAJ 1899*City-Kafeens Lokale*

Wilhelm Stenhammar: Kvartet nr. 3 for strygere, F-dur op. 18 (1897/1900), 1. sats: Quasi Andante (udg. Breslau uden år)

Wilhelm Stenhammar: "Lutad mod gårdet stod" af 5 visor ur *Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)

- Wilhelm Stenhammar: *Du Blomst i Dug* (1895) af 2 *Digte af J.P. Jacobsen* op. 10
- Wilhelm Stenhammar: *Guld och gröna skogar* ("Kära lif, der lofvar stort") af 4 *svenska sånger* op. 16 (1893-1897) (København 1899)
- Wilhelm Stenhammar: *Heil sei der Stunde* (Walther von der Vogelweide) af 2 *Minnelieder* op. 9 (1895-1896)
- Wilhelm Stenhammar: *Till en ros* ("O, du min källa sval") af 5 *visor ur Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)
- Wilhelm Stenhammar: *Den tidiga sorgen* ("Rosen bröt du för din glada syster") af 5 *visor ur Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)
- Wilhelm Stenhammar: *Fylgia* ("Fylgia, Fylgia, fliehe nicht") (Gustaf Fröding ved Emma Klungenfeld) af 4 *svenska sånger* op. 16 (1893-1897) (København 1899)
- ◇ "Fru" *Krejenberg* (sang), *Wilhelm Stenhammar* (klaver)?
- Wilhelm Stenhammar: Sonate for klaver, As-dur op. 12 (1895) (København og Breslau 1896)
- ◇ *Wilhelm Stenhammar* (klaver)
- Wilhelm Stenhammar: Tre fantasier for klaver op. 11 (1895) (København og Breslau 1896)
- ◇ *Wilhelm Stenhammar* (klaver)

Sæsonen 1899-1900

1. SAMMENKOMST

9. NOVEMBER 1899

Hotel Nationals Sal

- Anton Bruckner: Symfoni nr. 3, d-mol (1872-1878, 1887-1889) (Wien 1878), 1. sats: Mehr langsam, Misterioso; udgave for firhændigt klaver (Wien 1890)
- ◇ *Olaf Jensen og Frits Hartvigson* (klaver)
- Richard Wagner: Scener af 2. og 3. akt af operaen *Tristan und Isolde* (1857-1859) (udg. Leipzig 1860)
- ◇ *Frederik Brun* (*Tristan*), *Johanne Brun* (*Isolde*), *Ellen Beck* (*Brangäne*), *Max Müller* (*kong Marke*)

2. SAMMENKOMST

10. DECEMBER 1899

National Hotel

Ernest Chausson: Koncert for klaver, violin og strygekvartet, D-dur op. 21 (1889-1891) (udg. 1892)

◊ *Anna Vogelsang (klaver), Henri Marteau (vl.), "Frk." Bojesen (vl. 1) eller "Frk." Christoffersen (vl. 2) samt "Hr." Rasmussen (va.) og Otto Olsen (vc.)*

Henri Duparc: *L'invitation au voyage* ("Mon enfant, ma soeur") (Charles Baudelaire) (1870) (udg. 1894)

Ernest Chausson: *Sérénade italienne* ("Partons en barque sur la mer") (P. Bourget) (1874) (Paris 1931)

Henri Duparc: *Le Manoir de Rosemonde* ("De sa dent soudaine et vorace") (Robert de Bonnières) (1879 eller 1882)

Henri Duparc: *Extase* ("Sur un lys pâle mon coeur dort") (Jean Lahore) (1874) (udg. 1894)

◊ *Ellen Beck (mezzosopran), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran)*

Henri Marteau: [kvintet for strygere]

◊ *Henri Marteau (vl.), Fini Henriques, "Frk." Bojesen (vl. 1) eller "Frk." Christoffersen (vl. 2) samt "Hr." Rasmussen (va.) og Otto Olsen (vc.)*

3. SAMMENKOMST

9. FEBRUAR 1900

Hotel National

Giovanni Sgambati: [kvintet for klaver og strygere]

◊ *Agnes Adler (klaver), Axel W. Gade (vl.), Frederik Andersen Marke (va.), Emil Bruun (vc.) samt ?*

Signe Lund (Skabo): [sange]

◊ *Ida Møller (sopran)*

Signe Lund (Skabo): *Kantate til Henrik Ibsen* for damekor og soli

◊ *Ida Møller (sopran) og Cornelius Pedersen (baryton/tenor)*

Richard Strauss: *Till Eulenspiegels lustige Streiche*. Nach alter Schelmenweise – in Rondeauforn – für großes Orchester gesetzt (1895) (München 1895) for klaver firhændig eller to klaverer

◊ *Agnes Adler og Anna Schytte (klaver eller klaverer)*

4. SAMMENKOMST

26. MARTS 1900

Nationals Festsal

Louis Glass: Symfoni nr. 2, c-mol op. 28 for mandskor og orkester (1899);
udgave for firhændigt klaver ved komponisten (utrykt)

◊ *Agnes og Louis Glass (klaver)*

Johannes Brahms: [sange]

◊ *Margrethe Boye-Jensen (koncertsanger)*

Bedřich Smetana: Trio for klaver, violin og cello, g-mol op. 9 (1855, 1857) (udg.
som op. 15, Hamborg 1880)

◊ *Roger Henrichsen (klaver), Erik Gether (vl.), Emil Bruun (vc.)*

[5. SAMMENKOMST]

17. MAJ 1900⁴⁰*Hotel National*

Aleksandr Nikolaevič Skrjabin: [præludier]

◊ *Agnes Adler (klaver)*

Gustav Helsted: Kvartet nr. 3 for strygere, F-dur op. 24 (1896-1898)

Peter Cornelius: udtog af 1. akt af operaen *Der Barbier von Bagdad* (1856-1858)
(Leipzig 1886, 1905)

[Sæsonen 1900-1901]

2. MAJ 1901, KL. 8 ⁴¹*Wittmacks Lokale*

Sergej Ivanovič Taneev: [kvartet for strygere]

Christian Sinding: [sange]

Claude Debussy: [sange]

Anton Bruckner: Symfoni nr. 8, 2. sats: Scherzo. Allegro moderato og 4. sats:
Finale. Feierlich, nicht schnell; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◊ *Agnes Adler og Roger Henrichsen (klaver)*

⁴⁰ Oplysninger om programmet til denne sammenkomst er hentet fra notits i *Politiken* 19.5.1900.

⁴¹ Oplysninger om programmet til denne sammenkomst er hentet fra notits i *Nationaltidende* 29.4.1901.

[Sæsonen 1901-1902]

20. DECEMBER 1901, KL. 8 ⁴² _____*[ukendt sted]*

Carl Nielsen: Kvartet for strygere, Es-dur op. 14 (1897-1900) (København og Leipzig 1900)

Aleksandr Konstantinovič Glasunov: [sange]

Richard Strauss: [sange]

Aleksandr Porfir'evič Borodin: Symfoni nr. 1, Es-dur (1862-1867) (Sankt Petersborg 1882)

6. MARTS 1902 ⁴³ _____*Den gamle Frimurerloge*

(tekstark uden komponistnavne)

Anton Bruckner: Symfoni nr. 5, B-dur (1875-1876, 1877-1878, 1878-1887) (Wien 1896); udgave for firhændigt klaver

Carl Nielsen: Fantasiestykker for obo og klaver op. 2 (1889) (København og Leipzig 1890)

◇ *Olivo Krause (obo)*Hugo Wolf: *Alles endet, was erstehet (Drei Gedichte von Michelangelo nr. 2)* (1897) (Mannheim 1898)Hugo Wolf: *Fühle meine Seele (Drei Gedichte von Michelangelo nr. 3)* (1897) (Mannheim 1898)Richard Strauss: *Allerseelen* op. 10 nr. 8 ("Stell' auf den Tisch die duftenden Reseden") (Herrman von Gilm) (1885) (München 1887)Richard Strauss: *Ruhe, meine Seele!* op. 27 nr. 1 ("Nicht ein Lüftchen regt sich leise") (Carl Henckell) (1894) (udg. München 1894)Richard Strauss: *Befreit* op. 39 nr. 4 ("Du wirst nicht weinen") (Richard Dehmel) (1898) (Leipzig 1898)Robert Kahn: *Wie eine Windesharf* op. 27 nr. 1 (Gerhart Hauptmann)⁴² Oplysninger om programmet til denne sammenkomst er hentet fra notits i *Dagbladet København* 19.12.1901.⁴³ Program ifølge tekstark i KB: Småttrykssamlingen og notits i *Dagbladet København* 5.3.1902.

Robert Kahn: *'s ist ein so stiller heil'ger Tag* (Gerhart Hauptmann)

Robert Kahn: *Purpurschimmer* ("Purpurschimmer tränkete die Regenhügel")
(Gerhart Hauptmann)

14. MAJ 1902 ⁴⁴

—————
Den gamle Frimurerloge

Paul Dukas: Sonate for klaver, es-mol (1900) (Paris 1901)

◊ *Agnes Adler (klaver)*

César Kjuu: [cellostykke(r)]

◊ *Emil Bruun (vc.)*

Louis Glass: [cellostykke(r)]

◊ *Emil Bruun (vc.)*

Sigurd Lie: *Wartburg*, sangcyklus (Th. Caspari)

Wilhelm Stenhammar: Scener af *Gildet paa Solhaug*, opera efter Henrik Ibsen
op. 6 (1892-1893)

[Sæsonen 1902-1903]

21. MARTS 1903

—————
[ukendt sted]

(tekstark uden komponistnavne)

Sigurd Lie: *Wartburg*, sangcyklus (Th. Caspari) (1. Jagtsang, 2. Sangerkampen,
3. Saa dunkles det i Dale, 4. Studentermarsch)

[Sæsonen 1903-1904]

21. JANUAR 1904 ⁴⁵

—————
[ukendt sted]

(tekstark uden komponistnavne)

⁴⁴ Oplysningerne om programmet ved denne sammenkomst er hentet i notits i *Dagens Nyheder* 12.5.1902.

⁴⁵ I en notits i *Berlingske Tidende* 22.1.1904 berettes følgende om sammenkomsten: "Fru Maikhi Järnefelts Medvirkning i 'Musikseltskabet af 14de Marts' havde samlet en talrig

Hans Hermann: *Das Mutterherz* ("Es war einmal ein armer Wicht") (gammel-fransk ballade) (*Gesänge und Balladen* nr. 3)

Armas Järnefelt: *När alla klockor klämtat tolf* (Alceste)

Arnold Mendelssohn: *Aus dem Hohenlied* ("Stark wie der Tod ist die Liebe")

Oskar Merikanto: *Sol vienosti murheeni soitto* ("Kuu ärjyvät rannan hyrskyt") (Heikki Ansa)

Ernst Mielck: *Das Fischermädchen* ("Steht auf sand'gem Dünenrücken") (Theodor Fontane) (1898)

Jean Sibelius: *Svarta rosor* ("Säg, hvarför är du så ledsen i dag") (Ernst Josephson)

Richard Strauss: *Ruhe, meine Seele!* ("Nicht ein Lüftchen regt sich leise") (Carl Henckell) op. 27 nr. 1 (1894) (München 1894)

Hugo Wolf: *Gesang Weylas* ("Du bist Orplid, mein Land") (*Gedichte von Eduard Mörike* nr. 46) (1888) (Wien 1889)

15. FEBRUAR 1904 ⁴⁶

[ukendt sted]

Georg Høeberg: Sonate for violin og klaver

◊ *Georg Høeberg (vl.), Louis Glass (klaver)*

Franz Schubert: *Am Meere* ("Das Meer erglänzte weit hinaus") (Heinrich Heine)

◊ *Margrethe Lendrop (sopran)*

Franz Schubert: *Geheimes* ("Über meines Liebchens Äugeln") (J.W. v. Goethe) (1821)

◊ *Margrethe Lendrop (sopran)*

Franz Schubert: *Die Rose* ("Es lockte schöne Wärme") (Fr. Schlegel) (1822)

◊ *Margrethe Lendrop (sopran)*

Skare Damer og Herrer ved Mødet iaftes i Citys Lokaler. Blandt de tilstedeværende bemærkedes Borgmester, Etatsraad Jacobi, Generalkonsul J. Hansen, Højesteretsassessor Florian Larsen, Direktør H. Hennings og Fru Betty Hennings, Prof. Karl Larsen og Frue, Operasangerinden Fru Emilie Ulrich, Operasangerne Cornelius og Max Müller, Fru Agnes Adler osv. Publikum blev aldeles entusiasmeret [sic] af den fortræffelige Kunstnerindes Sang og fremkaldte hende atter og atter." Johan Hansen (1838-1913) var grosserer og skibsreder og bl.a. medlem af bestyrelsen for Nordisk Musikforlag; Florian Larsen (1838-1916) var assessor i Højesteret.

⁴⁶ Oplysninger om programmet til denne sammenkomst er hentet dels fra notits i *Berlingske Tidende* 16.2.1904, dels fra tekstark i KB: Småtrykssamlingen.

Franz Schubert: *Ganymed* ("Wie im Morgenglanze") (J.W. v. Goethe) (1817)

◊ *Margrethe Lendrop* (sopran)

Anton Bruckner: Symfoni nr. 9, d-mol (1887-1895), 1. sats: Feierlich. Misterioso; for firhændigt klaver (Wien 1903)

◊ *Agnes Adler og Roger Henrichsen* (klaver)

29. MARTS 1904⁴⁷

[ukendt sted]

Wilhelm Stenhammar: Sonate for violin og klaver, a-mol op. 19 (1899-1900)

◊ *Axel Schiøler* (vl.), *Agnes Adler* (klaver)

Max von Schillings: *Das Hexenlied* op. 15 for recitator og orkester (Ernst von Wildenbruch) (udg. 1903)

◊ *Emil Poulsen* (recitation), *Agnes Adler* (klaver)

Richard Wagner: Lokes sang af musikdramaet *Das Rheingold* (1851-1854)

Richard Wagner: Scenen mellem Brünnhilde og Siegfried i begyndelsen af musikdramaet *Götterdämmerung* (1848-1874)

⁴⁷ Oplysninger om programmet til denne sammenkomst er hentet fra notitser i *Berlingske Tidende* 22.3. og 1.4.1904.

BILAG 2

Repertoiret, 1. del

KARL BENDL (1838-1897)

Kvartet for strygere, F-dur op. 119 (udg. Berlin 1897)

- ◊ 1.4.1897, *Axel W. Gade, Kristian Pedersen Sandby, Julius Borup og Frits Bendix*

ALEKSANDR PORFIR'EVIC BORODIN (1833-1887)

Ouverture og balletmusik af operaen *Knjaz "Igor"* (Fyrst Igor) (1869-1870, 1874-1887) (Leipzig 1888); udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

- ◊ 23.4.1898, *Gustav Helsted og Roger Henrichsen (klaver eller klaverer)*

Symfoni nr. 2, h-mol (1869-1876) (Sankt Petersborg 1887); udgave for firhændigt klaver (Sankt Petersborg 1877)

- ◊ ??. 1896, *Olaf Jensen og Frits Hartvigson (klaver)*

[sange]

- ◊ 23.4.1899, *Max Müller (bas)*

JOHANNES BRAHMS (1833-1897)

[sange]

- ◊ 26.3.1900, *Margrethe Boye-Jensen (sang)*

ANTON BRUCKNER (1824-1896)

Kvintet for strygere (1878-1879) (Leipzig 1884), 1. sats: Allegro, 2. sats: Adagio

- ◊ 20.11.1896, *Axel W. Gade (vl. 1), Kristian Petersen Sandby (vl. 2), Johannes Schjørring (va. 1), Frederik Andersen Marke (va. 2) og Frits Bendix (vc.)*

Symfoni nr. 3, d-mol (1872-1878, 1887-1889) (Wien 1878), 1. sats: Mehr langsam, Misterioso; udgave for firhændigt klaver (Wien 1890)

- ◊ 9.11.1899, *Olaf Jensen og Frits Hartvigson (klaver)*

Symfoni nr. 4, Es-dur (*Romantische*) (1874-1889) (Wien 1889-1890); udgave for to klaverer eller for firhændigt klaver

◊ 19.5.1897, *Gustav Helsted og Agnes Adler (klaver eller klaverer)*

Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885), 1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Adagio. Sehr feierlich und sehr langsam; udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◊ 14.3.1896, *Louis Glass og Gustav Helsted (klaver)*

◊ ??. 1896, *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

Symfoni nr. 7, E-dur (1881-1883) (Wien 1885); udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◊ 20.11.1896, *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892), 1. sats: Allegro moderato; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◊ 20.11.1896, *Marie Dahl og Gustav Helsted (klaver)*

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892), 1. sats: Allegro moderato, 2. sats: Scherzo. Allegro moderato; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◊ 25.5.1898, *Gustav Helsted og Golla Hammerich (klaver)*

PĚTR IL'IČ ČAJKOVSKIJ (1840-1893)

Forspil og scener fra *Evgenij Onegin (Eugen Onegin)*, lyriske scener i tre akter op. 24 (1877-1878) (udg. 1878-1891)

◊ 18.2.1899, *Margrethe Boeck (sang), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran), Otto Olsen (klaver)*

ERNEST CHAUSSON (1855-1899)

Koncert for klaver, violin og strygekvartet, D-dur op. 21 (1889-1891) (Paris 1894)

◊ 10.12.1899, *Anna Vogelsang (klaver), Henri Marteau (solovl.), frk. Bojesen (vl. 1), frk. Christoffersen (vl. 2), hr. Rasmussen (va.), Otto Olsen (vc.)*

Sérénade italienne ("Partons en barque sur la mer") (P. Bourget) (1880) (Paris 1931)

◊ 10.12.1899, *Ellen Beck (mezzosopran) og Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran)*

PETER CORNELIUS (1824-1874)

Kvartet nr. 1 for strygere, c-mol op. 45 (1890) (Berlin 1893)

- ◇ ??. 1896, *Axel W. Gade, Carl Nielsen, Frederik Andersen Marke, Frits Bendix*

[Fem Lieder]

- ◇ 10.2.1898, *Cornelius Pedersen (tenor el. baryton)*

HENRI DUPARC (1848-1933)

Extase ("Sur un lys pâle mon cœur dort") (Jean Lahore) (1874) (udg. 1894)

- ◇ 10.12.1899, *Ellen Beck (mezzosopran), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran)*

Le Manoir de Rosemonde ("De sa dent soudaine et vorace") (Robert de Bonnières) (1879 eller 1882)

- ◇ 10.12.1899, *Ellen Beck (mezzosopran), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran)*

L'invitation au voyage ("Mon enfant, ma soeur") (Charles Baudelaire) (1870) (udg. 1894)

- ◇ 10.12.1899, *Ellen Beck (mezzosopran), Ingeborg Nørregaard Hansen (sopran)*

ZDENĚK FIBICH (1850-1900)

Sørgemarch af operaen *Nevěsta messinská* (Bruden fra Messina) (1882-1884) (udg. 1884); firhændig udgave

- ◇ 12.2.1897, *Anna Schytte og Roger Henrichsen (klaver)*

CÉSAR FRANCK (1822-1890)

La procession ("Dieu s'avance à travers les champs") (A. Brizeux) for sang og orkester (1889) (Paris 1889); for sang og klaver (ca. 1893)

- ◇ 31.1.1899, *Vilhelm Herold (tenor) og Gustav Helsted (klaver)*

Le Chasseur maudit, poème symphonique d'après une ballade de G.A. Bürger (1881-1883) (udg. 1884); udgave for firhændigt klaver eller to klaverer

- ◇ 24.11.1898, *Agnes Adler og Gustav Helsted (klaver eller klaverer)*

Symfoni, d-mol (1887-1889); udgave for firhændigt klaver ved komponisten (Paris 1888)

- ◇ 1.4.1897, *Marie Dahl og Holger Hamann (klaver)*

Symfoni, d-mol (1887-1889), 1. sats; udgave for firhændigt klaver ved komponisten (Paris 1888)

◊ 31.1.1899, *Agnes Adler og Gustav Helsted (klaver)*

[trio for klaver, violin og cello]

◊ 12.2.1897, *Roger Henriksen (klaver), Axel W. Gade (vl.), Emil Bruun (vc.)*

LOUIS GLASS (1864-1936)

Kvartet nr. 3 for strygere, a-mol op. 23 (1896)

◊ 23.4.1898, *Axel W. Gade (vl. 1), Sophus Andersen (vl. 2), Frederik Andersen Marke (va.), Louis Glass (vc.)*

Sonate nr. 2 for klaver, As-dur op. 25 (1897) (København 1898)

◊ 18.2.1899, *Agnes Glass (klaver)*

Symfoni nr. 2, c-mol op. 28 for mandskor og orkester (1899); udgave for firhændigt klaver ved komponisten

◊ 26.3.1900, *Agnes Glass og Louis Glass (klaver)*

[to sange]

◊ 23.11.1897, *Emmy Menzel (sopran) og Louis Glass (klaver)*

[cellostykke(r)]

◊ 14.5.1902, *Emil Bruun (vc.)*

ALEKSANDR KONSTANTINOVİČ GLASUNOV (1865-1936)

[kvartet for strygere]

◊ 10.2.1898, *Axel W. Gade (vl. 1), Julius Borup (vl. 2), Johannes Schiørring (va.), Emil Bruun (vc.)*

[symfoni]; udgave for firhændigt klaver eller to klaverer

◊ 10.2.1898, *Anna Schytte og Gustav Helsted (klaver eller klaverer)*

[sange]

◊ 23.4.1899, *Max Müller (bas)*

BENJAMIN GODARD (1849-1895)

Duet af *Dante*, opera (drame lyrique) i fire akter op. 111 (1890) (udg. 1890)

◊ 19.5.1897, *Cornelius Pedersen (baryton) og Ida Møller (sopran)*

GUSTAV HELSTED (1857-1924)

Kvintet for strygere, Es-dur op. 21 (1893-1895), 1. sats: Allegro moderato

- ◊ 19.5.1897, *Axel W. Gade (vl.), Carl Nielsen (vl.), Frederik Andersen Marke (va.), Emil Bruun (vc.) og Carl Meyer (vc.)*

[sange]

- ◊ 23.4.1898, *Ida Møller (sopran)*

CÉSAR KJUI (1835-1918)

Chansons des gueux (uident.)

- ◊ ??. 1896, *Frederik Brun (tenor)*

FRANZ LISZT (1811-1886)

Eine Symphonie zu Dantes Divina Commedia for damekor og orkester (1855-1856), 1. sats "Inferno"; udgave for to klaverer ved komponisten (1856-1857) (Leipzig 1858-1859)

- ◊ 23.4.1899, *Roger Henrichsen og Gustav Helsted (klaverer)*

SIGNE LUND (SKABO) (1868-1950)

Kantate til Henrik Ibsen for damekor og soli

- ◊ 9.2.1900, *Ida Møller (sopran) og Cornelius Pedersen (baryton)*

[sange]

- ◊ 9.2.1900, *Ida Møller (sopran)*

GUSTAV MAHLER (1860-1911)

Symfoni nr. 2, c-mol (1888-1894) (udg. 1895); udgave for to klaverer (Wien 1895); opført uden korfinale

- ◊ 23.11.1897, *Emmy Menzel (sopran), Golla Hammerich og Agnes Adler (klaverer)*

HENRI MARTEAU (1874-1934)

[kvintet for strygere]

- ◊ 10.12.1899, *Henri Marteau (vl.)*, “*frk. Bojesen*”, “*frk. Christoffersen*”, “*hr. Rasmussen*”, *Otto Olsen (vc.)*

KAREL NAVRÁTIL (1867-1936)

[kvartet for strygere]

- ◊ 24.11.1898, *Axel W. Gade (vl. 1)*, *Kristian Pedersen Sandby (vl. 2)*, *Frederik Andersen Marke (va.)* og *Louis Glass (vc.)*

CARL NIELSEN (1865-1931)

[sange]

- ◊ 23.4.1898, *Ida Møller (sopran)*

SERGEJ VASIL'EVICH RACHMANINOV (1873-1943)

Trio élégiaque, d-mol op. 9 for klaver, harmonium, violin og cello (1893) (udg. 1894)

- ◊ 18.2.1899, *Agnes Glass (klaver)*, *Sophus Andersen (vl.)*, *Louis Glass (vc.)*, *Gustav Helsted (harmonium)*

ERNEST REYER (1823-1909)

Arie af *Sigurd*, opera i fire akter (ca. 1883) (udg. 1884-1900)

- ◊ ??. 1896, *Vilhelm Herold (tenor)*

NIKOLAJ ANDREEVIČ RIMSKIJ-KORSAKOV (1844-1908)

Šecherazada (*Sheherazade*), symfonisk suite op. 35 (1888) (Leipzig 1889); udgave for firhændigt klaver af komponisten

- ◊ 12.2.1897, *Agnes Adler* og *Holger Hamann (klaver)*

 GEORG SCHUMANN (1866-1952)

Sonate for violin og klaver, cis-mol op. 12 (Leipzig 1895)

◊ 31.1.1899, *Axel W. Gade (vl.) og Agnes Adler (klaver)*

 GIOVANNI SGAMBATI (1841-1914)

[kvintet for klaver og strygere]

◊ 9.2.1900, *Agnes Adler (klaver), Axel W. Gade (vl.), Frederik Andersen Marke (va.), Emil Bruun (vc.) samt ?*

 CHRISTIAN SINDING (1856-1941)

To sange af samlingen *Symra* op. 28 til tekster af Ivar Aasen (1895) (København 1896)

◊ ??. 1896, *Vilhelm Herold (tenor)*

[sange]

◊ 23.4.1898, *Ida Møller (sopran)*

 BEDŘICH SMETANA (1824-1894)

Scener og danse af operaen *Prodaná nevěsta (Den solgte brud)* (1863-1870)

◊ 24.11.1898, *Ida Møller (sopran), Edvard Agerholm (tenor), Cornelius Pedersen (baryton)*

Trio for klaver, violin og cello, g-mol op. 9 (1855, 1857) (udg. som op. 15, Hamborg 1880)

◊ 26.3.1900, *Roger Henrichsen (klaver), Erik Gether (vl.), Emil Bruun (vc.)*

 WILHELM STENHAMMAR (1871-1927)

Den tidiga sorgen ("Rosen bröt du för din glada syster") af 5 visor ur *Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)

◊ 12.5.1899

"Lutad mod gärdet stod" af 5 visor ur *Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)

◊ 12.5.1899

Till en ros ("O, du min källa sval") af 5 visor ur *Idyll och epigram av J.L. Runeberg* op. 8 (1895-1896)

◇ 12.5.1899

Heil sei der Stunde (Walther von der Vogelweide) af 2 *Minnelieder* op. 9 (1895-1896)

◇ 12.5.1899

Du Blomst i Dug (1895) af 2 *Digte af J.P. Jacobsen* op. 10

◇ 12.5.1899

Tre fantasier for klaver op. 11 (1895) (København og Breslau 1896)

◇ 12.5.1899, *Wilhelm Stenhammar (klaver)*

Fylgia ("Fylgia, Fylgia, fliehe nicht") (Gustaf Fröding ved Emma Klingensfeld) af 4 *svenska sånger* op. 16 (1893-1897) (København 1899)

◇ 12.5.1899

Sonate for klaver, As-dur op. 12 (1895) (København og Breslau 1896)

◇ 12.5.1899, *Wilhelm Stenhammar (klaver)*

Guld och gröna skogar ("Kära lif, der lofvar stort") af 4 *svenska sånger* op. 16 (1893-1897) (København 1899)

◇ 12.5.1899

Kvartet nr. 3 for strygere, F-dur op. 18 (1897/1900), 1. sats: Quasi Andante

◇ 12.5.1899

[sange] og viser?

◇ 12.5.1899, "*Fru*" *Krejenberg*

RICHARD STRAUSS (1864-1949)

Kvartet for klaver og strygere, c-mol op. 13 (1883-1885) (München 1886)

◇ 31.1.1899, *Agnes Adler (klaver)*, *Axel W. Gade (vl.)*, *Frederik Andersen (va.)*, *Emil Bruun (vc.)*

Till Eulenspiegels lustige Streiche. Nach alter Schelmenweise – in Rondeauform – für großes Orchester gesetzt op. 28 (1895) (München 1895); udgave for firhændigt klaver eller to klaverer

◇ 9.2.1900, *Agnes Adler og Anna Schytte (klaver eller klaverer)*

Enoch Arden ("Annie Lee, das schmuckste kleine Mädchen"), melodrama med klaverledsagelse til tekst af Alfred Lord Tennyson op. 38 (1897) (Leipzig 1898)

◊ 23.4.1899, *Oda Nielsen (recitation), Golla Hammerich (klaver)*

[tre sange]

◊ 23.11.1897, *Emmy Menzel (sopran) og Golla Hammerich (klaver)*

ROBERT VOLKMANN (1815-1883)

Trio for klaver, violin og cello, b-mol op. 5 (1850) (udg. 1852)

◊ 25.5.1898

RICHARD WAGNER (1813-1883)

Siegfried-Idyll (1870) (Mainz 1878); udgave for firhændigt klaver eller to klaverer

◊ 24.3.1898, *Louis Glass og Roger Heinrichsen (klaver eller klaverer)*

Brudstykker af musikdramaet *Siegfried* (1851-1871): "Schmiedegesänge" (1. akt), "Waldweben" (2. akt) og finalen af 3. akt

◊ 24.3.1898, *Frederik Brun (Siegfried), Ida Møller (Waldvogel), Johanne Brun (Brünnhilde), Agnes Adler (klaver)*

Slutningsscenen af musikdramaet *Siegfried* (1851-1871)

◊ 25.5.1898, *Frederik Brun (Siegfried), Ida Møller (Waldvogel), Johanne Brun (Brünnhilde), Agnes Adler (klaver)*

Scener af 2. og 3. akt af operaen *Tristan und Isolde* (1857-1859) (Leipzig 1860)

◊ 9.11.1899, *Frederik Brun (Tristan), Johanne Brun (Isolde), Ellen Beck (Brangäne), Max Müller (kong Marke)*

Repertoiret, 2. del

ALEKSANDR PORFIR'EVIC BORODIN (1833-1887)

Symfoni nr. 1, Es-dur (1862-1867) (Sankt Petersborg 1882)

◊ 20.12.1901

ANTON BRUCKNER (1824-1896)

Symfoni nr. 5, B-dur (1875-1876, 1877-1878, 1878-1887); udgave for firhændigt klaver (Wien 1896)

◇ 6.3.1902

Symfoni nr. 8, c-mol (1884-1890) (Berlin 1892), 2. sats: Scherzo: Allegro moderato, 4. sats: Finale: Feierlich, nicht schnell; udgave for firhændigt klaver (Wien 1892)

◇ 2.5.1901, *Agnes Adler og Roger Henrichsen (klaver)*

Symfoni nr. 9, d-mol (1887-1895) (Wien 1903), 1. sats: Feierlich. Misterioso; udgave for firhændigt klaver

◇ 15.2.1904, *Agnes Adler og Roger Henrichsen (klaver)*

PETER CORNELIUS (1824-1874)

Udtog af 1. akt af operaen *Der Barbier von Bagdad* (1856-1858) (Leipzig 1886, 1905)

◇ 17.5.1900

CLAUDE DEBUSSY (1862-1918)

[sange]

◇ 2.5.1901

ALEKSANDR KONSTANTINOVIC GLASUNOV (1865-1936)

[sange]

◇ 20.12.1901

GUSTAV HELSTED (1857-1924)

Kvartet nr. 3 for strygere, F-dur op. 24 (1896-1898)

◇ 17.5.1900

HANS HERMANN (1870-1931)

Das Mutterherz ("Es war einmal ein armer Wicht") (gammelfransk ballade)
(*Gesänge und Balladen* nr. 3)

◇ 21.1.1904

GEORG HØEBERG (1872-1950)

Sonate for violin og klaver

◇ 15.2.1904, *Georg Høeberg (violin)*, *Louis Glass (klaver)*

ARMAS JÄRNEFELT (1869-1958)

När alla klockor klämtat tolf (Alceste)

◇ 21.1.1904

ROBERT KAHN (1865-1951)

Wie eine Windesharf op. 27 nr. 1 (Gerhart Hauptmann)

's ist ein so stiller heil'ger Tag (Gerhart Hauptmann)

Purpurschimmer ("Purpurschimmer tränket die Regenhügel") (Gerhart Hauptmann)

◇ 6.3.1902

CÉSAR KJUI (1835-1918)

[cellostykke(r)]

◇ 14.5.1902, *Emil Bruun (vc.)*

SIGURD LIE (1871-1904)

Wartburg, sangcyklus (Th. Caspari) (1. Jagtsang, 2. Sangerkampen, 3. Saa dunkles det i Dale, 4. Studentermarsch)

◇ 14.5.1902

◇ 21.3.1903

 ARNOLD MENDELSSOHN (1855-1933)

Aus dem Hohenlied ("Stark wie der Tod ist die Liebe")

◇ 21.1.1904

 OSKAR MERIKANTO (1868-1924)

Sol vienosti murheeni soitto ("Kuu ärjyvät rannan hyrskyt") (Heikki Ansa)

◇ 21.1.1904

 ERNST MIELCK (1877-1899)

Das Fischermädchen ("Steht auf sand'gem Dünenrücken") (Theodor Fontane) (1898)

◇ 21.1.1904

 CARL NIELSEN (1865-1931)

Kvartet for strygere, Es-dur op. 14 (1897-1900) (København og Leipzig 1900)

◇ 20.12.1901

 MAX VON SCHILLINGS (1868-1933)

Das Hexenlied op. 15 for recitator og orkester (Ernst von Wildenbruch) (udg. 1903)

◇ 29.3.1904, *Emil Poulsen* (recitation), *Agnes Adler* (klaver)

 FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

Am Meere ("Das Meer erglänzte weit hinaus") (Heinrich Heine)

◇ 15.2.1904, *Margrethe Lendrop* (sopran)

Die Rose ("Es lockte schöne Wärme") (Fr. Schlegel) (1822)

◇ 15.2.1904, *Margrethe Lendrop* (sopran)

Ganymed ("Wie im Morgenglanze") (J.W. v. Goethe) (1817)

◇ 15.2.1904, *Margrethe Lendrop* (sopran)

Geheimes ("Über meines Liebchens Äugeln") (J.W. v. Goethe) (1821)

◇ 15.2.1904, *Margrethe Lendrop* (sopran)

JEAN SIBELIUS (1865-1957)

Svarta rosor ("Säg, hvarför är du så ledsen i dag") (Ernst Josephson)

◇ 21.1.1904

CHRISTIAN SINDING (1856-1941)

[sange]

◇ 2.5.1901

ALEKSANDR NIKOLAEVIČ SKRJABIN (1872-1915)

[præludier]

◇ 17.5.1900, *Agnes Adler* (klaver)

WILHELM STENHAMMAR (1871-1927)

Gildet på Solhaug, opera efter Henrik Ibsen op. 6 (1892-1893), 1. akt (udtog)

◇ 14.5.1902

Sonate for violin og klaver, a-mol op. 19 (1899-1900)

◇ 15.2.1904, *Georg Høeberg* (vl.), *Louis Glass* (klaver)

◇ 29.3.1904, *Axel Schjøler* (vl.), *Agnes Adler* (klaver)

RICHARD STRAUSS (1864-1949)

Allerseelen ("Stell' auf den Tisch die duftenden Reseden") (Herrman von Gilm)
(1885) op. 10 nr. 8 (München 1887)

◇ 6.3.1902

Ach Lieb, ich muss nun scheiden (Felix Dahn) op. 21 nr. 3 (1889) (München 1890)

◇ 1.3.1902

Ruhe, meine Seele! ("Nicht ein Lüftchen regt sich leise") (Carl Henckell) op. 27 nr. 1 (1894) (München 1894)

◇ 6.3.1902

◇ 21.1.1904

Befreit ("Du wirst nicht weinen") (Richard Dehmel) op. 39 nr. 4 (1898) (Leipzig 1898)

◇ 6.3.1902

[sange]

◇ 20.12.1901

SERGEJ IVANOVIČ TANEEV (1856-1915)

[kvartet for strygere]

◇ 2.5.1901

RICHARD WAGNER (1813-1883)

Scenen mellem Brünnhilde og Siegfried i begyndelsen af musikdramaet *Götterdämmerung* (1848-1874)

◇ 29.3.1904

Lokes sang af musikdramaet *Das Rheingold* (1851-1854)

◇ 29.3.1904

HUGO WOLF (1860-1903)

Alles endet, was erstehet (*Drei Gedichte von Michelangelo* nr. 2) (1897) (Mannheim 1898)

◇ 6.3.1902

Fühle meine Seele (*Drei Gedichte von Michelangelo* nr. 3) (1897) (Mannheim 1898)

◇ 6.3.1902

Gesang Weylas ("Du bist Orplid, mein Land") (*Gedichte von Eduard Mörike* nr. 46) (1888) (Wien 1889)

◇ 21.1.1904

BILAG 3

Transskription af William Behrends

Referatbog

[s. 1]

Musikselkabet af 14[.] Marts 1896

Referatbog

Kbhvn. 1896.

[s. 3]

Den 14[.] Marts 1896 samledes efter Indbydelse af cand.jur Fuldmægtig William Behrend, Pianist og Komponist Louis Glass og Organist og Komponist Gustav Helsted, i Glass Konservatorium en Kreds af Musikere og Musikvenner. Der var tilstede c. 25 Mennesker, bl. hvilke: Kapelmusici Fr. Bendix, Axel Gade, Carl Nielsen[,] Komponist Alfred Tofft, Redaktør Carl Behrens[,] Journalist Gustav Hetsch. Efter at dHrr. Glass og Helsted havde foredraget de to første Satser af Anton Bruckners Symphoni No. 7 i E. meddelte Hr. W. Behrend, at det var Planen at stifte et privat Musikselkab med det Formaal [s. 5] at fremføre moderne, herhjemme ukendt Musik i Original-Skikkelse eller i passende Arrangementer. Kontingentet foresloges til 5 Kr. aarlig – og skulde Værkerne udføres af Medlemmerne selv saaledes at fremmede kun undtagelsesvis toges til Assistance hvorhos Værkerne der var blev[et] Selskabets Ejendom skulde staa til Udlaan for Deltagerne. Forslaget om Stiftelsen af en saadan Forening modtoges med Bifald, og idet Foreningen erklæredes stiftet paa de angivne Betingelser og med det nævnte Formaal, modtoges Indmeldelser med det Resultat, at samtlige Tilstedeværende indtegnede sig.

Der blev herefter udsendt et af Behrend[,] Glass og Helsted underskrevet Cirkulære til adskillige Mennesker, der maatte antages at have Interesse af det stiftede Selskab og modtoges der efterhaanden Indmeldelser fra [s. 7] c. 50 Personer; deriblandt flere fra det kgl. Theaters Kapel og Opera.

Til disse Medlemmer udsendtes der efter Indbydelse til den

Første Sammenkomst

[dato?]

Denne fandt Sted i Glass Konservatorium []dagen d. [] og bestod Programmet af følgende Numre (Hr. Glass bød Velkommen og meddelte noget om Selskabets Formaal etc)

Cesar Cui: Sange (af chansons des gueux) foredragne af Operasanger Hr. Fred. Brun.

Anton Bruckner: Symphoni No. 7 (E Dur) foredraget firhændig af Fru M. Dahl, f. Musæus og Hr. Helsted

(navnlig det sidste Stykke i udmærket Udførelse hørtes med største Opmærksomhed og Interesse)

Forinden hvert No. meddelte H[r.] Behrend biografiske og andre Oplysninger om Componisterne

[s. 9] Efter Koncerten samledes de fleste Deltagere i Wivels Restauration, hvor der spistes til Aften og efter en (noget formløs) Forhandling vedtoges det ved Akklamation paa Forslag af Prof. Dr[.] Jespersen at overdrage de hidtidige Ledere (Behrend[,] Glass og Helsted) indtil videre at styre Selskabets Anliggender.

I Sommerens og Efteraarets Løb var Tilstrømningen af Deltagere, der frivillig meldte sig om Optagelse, ret livlig, saaledes at man ved den

Anden Sammenkomst

[dato?]

stod med et Medlemstal af 80. Denne Sammenkomst fandt Sted i Wittmacks Lokale (den store Sal) hvor c. 50 Deltagere havde givet Møde. Programmet var:

[s. 10] I C. Cui: Strygekvartet (dHr. A. Gade, C. Nielsen, Andersen Marke (som Gæst) og F. Bendix)

II Reyer: Arie af Sigurd (Hr. Operasanger Herold)

III Borodin: Symphoni i h-moll firhændig (dHr. Olaf Jensen og F. Hartvigson)

IV Sinding: To Sange af Symra (Hr Herold) (No. 3 udmærket spillet gjorde mest Lykke)

Om de ny udførte[?] Komponister (II, III) meddelte Hr Behrend korte Oplysninger.

Efter Koncerten for Største Delen af Deltagerne: Fællesspisning i Lokalet og derefter Musikforedrag af Hr. Olaf Jensen, Frk. Anna Schytte og Hr. Herold./ Den 11[,] Oktbr. døde Anton Bruckner i Wien. Dette gav Anledning til, at man bestemte snarest at foranstalte den

[s. 11] Tredje Sammenkomst,

[20.11.1896]

der imidlertid først kunde finde Sted Fredag d. 20 Novbr. i Glassalen. Medlemstallet var da steget til 100 og selve Koncertaftenen mødte flere og bad om Optagelse. Der var mødt 60-70 Mennesker. Koncerten indledes med I Allegro af Anton Bruckners 8 Symfoni i C-moll, den spillede af Fru Dahl og Hr. G Helsted. Den hørtes med Undren og delvis Begejstring – fulgtes af stærkt Bifald. Derefter holdt Hr. Will. Behrend en kort Mindetale over Bruckner, dels skildrende hans Liv og Personlighed samt karakteriserende hans Kunst, dels henvisende til det særlige Forhold Musikskabet stod i til Bruckners Produktion – Tilslutning og Bifald. Nu spillede dHr. Gade, Sandby Pedersen, Schiørring[,] Marke og Bendix (af d. kgl. Kapel) Allegro og [s. 12] Adagio af Bruckners Kvintet – udmærket Udførelse navnlig af Adagioen, der vakte stor Opmærksomhed. Bifald. Sluttelig spillede Hr. G Helsted og Fru Dahl Symfoni No. 7 E. dur med stor Virkning – navnlig efter Adagio og Scherzo levende Bifald. Under Udførelse af Kvintetten kom Dr. Georg Brandes, der denne Aften var Selskabets Gæst[,] tilstede. 40-50 Deltagere souperede og tilbragte Aften sammen til Kl 12-12½.

Fjærde Sammenkomst

[12.2.1897]

Fandt Sted Fredag d. 12 Febr. 1897. Da det havde vist sig umulig at opnaa vokal Assistance, havde man maattet forandre det oprindelige Program noget. Koncerten kom til at bestaa af

I Sørgemarsch af Bruden fra Messina af Fibich

II Klavertrio af César Franck

III Sheherazade, symfonisk Digtning af Rimsky Korsakoff

[s. 13] Koncerten indledes med oplysende Bemærkninger af Hr. Will Behrend, navnlig om Fibich og Rimsky Korsakoff/

No. 1 udførtes af Frk. Anna Schytte og Hr. Rogert [sic] Henrichsen

No. 2 af Hr A. Gade, Emil Bruun og Hr. R. Henrichsen

No. 3 (ganske fortræffeligt) af Fru Agnes Adler og Hr. Hamann.

Der var mødt et mindre Antal Deltagere end ved forrige Koncert (ca. 60), medens Medlemstallet i det Hele var steget til over 100 og at der nu indtegnedes 5 ny Medlemmer yderligere. Efter Koncerten Fællesspisning (c. 30)

Veron
 Lepni = 1897-1898

VII Ent koncert affholdt i Tirsdag d.
 29 Marts 1897. Paanmelding fra faant
 Ad: Koncertsaldets Kasserer, hvilket
 Lohd naar haend velt, & Wittommede
 haend gavt Anledning til forskellig Klage
 Der uerdt, to Villorner & giffte
~~Stadseffter et~~ W. C. Behrend haend
 aflagt Requeste, doffuelagdes med
 Prosperen Karstogens Revisions Pa
 tegning og som udgaf et Ordford af 28/3/97,
 & efter at H. Behrend haend uedeledt Opf
 ring om Opstas Muller omens Symfoni
 i c. moll for 2 klaver. En Galle Paanmeldt
 og for Agnes Altes. Et uelagt Toloung. Ref.

William Behrends
 Referatbog, s. 15.

Da Nationaltidende for 13 Fbr. indeholdt en kritiserende og væsentlig[?] ned-sættende Omtale af fornævnte Koncert fandt Bestyrelsen sig foranlediget til s. D. at tilskrive Redaktion[en] et Brev, hvori Opmærksomheden henleledes paa, at Selskabet var privat og den[?] skete Omtale ulovlig; hvorhos man ind-trængende anmodede om at slige Meddelelser fremtidig ikke maatte blive optagne i Bladet

Femte Sammenkomst

[1.4.1897]

afholdtes d. 1 April. Hr Glass indledede/[s. 14]

Der opførtes (da Frk. Menzel i sidste Øjeblik havde meldt sig upasseligt):

1. Kvartet af Karl Bendl (A. Gade[,], Sandby Petersen[,], Borup og Bendix)
2. Symfoni i D. af Césare Franck (Frk. Dahl. H. Hamann) Særlig det sidste Stykke gjorde megen Lykke.

Efter Koncerten foredrog Hr Cornelius Petersen nogle Romancer. Mødt c. 50 Medlemmer

Sjette Sammenkomst

[19.5.1897]

Fandt Sted i Wittmacks Glassal – d. 19 Maj

Program:

G. Helsted: Kvintet 1 Sats (A. Gade, Carl Nielsen, Marke[,] Bruun og Cand. Meyer)

Godard: Duet af “Dante” (Cornelius Petersen og Ida Møller)

Bruckner: Symfoni i E. (Romantisk)

H. Behrend indledede og foreslog gentaget Kvintetsatsen hvilket modtoges med Bifald. Symf. spill. Helsted, Agnes Adler

[s. 15]

2 Sæson = 1897-1898

[23.11.1897]

Første Koncert afholdtes Tirsdag 23 Novbr 1897. Sammenkomsten fandt Sted i Koncertpalæets Riddersal, hvilket Lokale man havde valgt, da Wittmacks havde givet Anledning i forskellig[e] Klager[.] Der mødte 40 Tilhørere og opførtes efter at Will Behrend havde aflagt Regnskab, der fremlagdes med OR’sagfører Hartvigsons Revisions Paategning og som udviste et Overskud af 83 Kr[.,] og efter at W. Behrend havde meddelt Oplysning om Gustav Mahler dennes Symfoni i c-moll for 2 Klaverer, Fru Golla Hammerich og Fru Agnes Adler. Det indlagte Solosang-Stykke [s. 16] Urlicht sang Frk. Emmy Menzel, medens Symfoniens Slutningskor selvfølgelig maatte bortfalde. Derefter fulgte tre Sange af Rich. Strauss og to Sange af Louis Glass sungne af Frk Menzel til Akkompagnement af Fru Hammerich og Louis Glass. Særlig de sidste af Glass Sange gjorde Lykke men navnlig Symfonien vakte Tilhørernes Opmærksomhed i usædvanlig Grad, fortræffelig udført som den blev. Efter en Souper i hvilken 27 Deltagere, og under hvilken Hr Glass takkede de udførende, vedtoges det at sende Mahler et Telegram i Anledning af Symfoniens Opførelse, hvilket foranstaltedes.

Som Svar modtog Helsted d. 2/12 97 følgende Telgram [sic] Herzlichsten Dank. Ihr Telegramm [sic] hat mich hoch erfreut.

Gustav Mahler

[s. 17] Anden Koncert

[10.2.1898]

Afholdtes Torsdag d. 10 Febr i Wittmacks Lokale

Der opførtes: 1. Glazounoff: Kwartet (A. Gade, Borup, Schiørring[,] Bruun)

2 Peter Cornelius: Fem Lieder (Cornelius Petersen)

3. Glazounoff: Symfoni (Anna Schytte, G. Helsted)

Der var mødt c. 40 Medlemmer, af Bestyr. savnedes Hr Glass, og særlig Bifald vandt Liederne og Kwartetten – Symfonien – mærkelig nok – mindre. Til “Souperen” var ca. 20 tilstede.

Tredje Koncert

[24.3.1898]

afholdtes Torsdag d. 24 Marts i Wittmacks [s. 18] Lokale

Der opførtes

1. Siegfried-Idyll, firhdt. ved Hr. Glass og Roger Henriksen

2. Siegfried Musikdrama af Wagner

Brudstykke af 1 Akt (Schmiedegesänge?)

2 Akt (Waldweben) og 3 Akt (hele Finalen)

med forklarende Oplysninger om det mellemliggende af W Behrend. Siegfried sang Hr Fr. Brun, Waldvogel Frk Ida Møller og Brünnhilde Fru Johanne Brun. Ved Klaveret sad Fru Agnes Adler.

Der var mødt c. 55 Medlemmer og bl. disse Hr. og Fru Hennings, Riis-Knudsen, [s. 19] Helge Rode, Borgmester Jacobi m.m.fl. Opførelsen vandt stort Bifald og navnlig vakte Fru Bruns Stemme megen Opsigt. Hr Fr. Bruns og Fru Adlers Dygtighed, Energi og Forstaaelse bidrog væsentlig til Udfaldet.

Ved “Souperen” var 15 tilstede. Af Bestyrelsen savnedes Gustav Helsted og ved Souperen tillige L. Glass.

Fjærde Koncert

[23.4.1898]

afholdtes Lørdag d. 23 April i Wittmacks Lokale. Der opførtes:

1. Ouverture og Balletmusik af Fyrst Igor af Borodin

2. Sange af Sinding, Helsted og Carl Nielsen ved Frk. Ida Møller

3. Strygekvartet: a[mol] – af Louis Glass. [s. 20]

No. 1 udførtes af Helsted og Roger Henriksen

No. 3 af Gade, S. Andersen, Marke og Glass

No. 2 var traadt istedenfor det annoncerede Brudstykke af Mascagnis Zanetto, der umuliggjordes ved Frk. A. Dalma og Hr. Egisto Tangos pludselige Bortrejse

Der var mødt c. 60 Tilhørere og særlig Kvartetten vandt Bifald.

Ved Souperen var 20-25 Deltagere.

Femte Koncert

[25.5.1898]

Afholdtes d. 25 Maj i Wittmacks Lokale: der opførtes:

Bruckner: Symfoni i c-moll (No.8) 1 og 2 sats

Rich Wagner: Slutningsscene af Siegfried

Rob Volkmann: Klaver-Trio Bmoll

[s. 21] N. 1 udførtes af Gustav Helsted og Fru Hammerich – No. 2 af Hr. og Fru Brun

Ved Souperen c. 20 Deltagere.

[s. 22]

3 Sæson

Sæson 1898-99

Første Sammenkomst

[24.11.1898]

Fandt sted d. 24. Novbr. i Wittmacks Lokale. Forud for Sammenkomsten var afsendt et Appercu [Apercu] til Medlemmerne og var der i forskellige Blade særlig i Politiken (ved E. Brandes) og Nationaltid. sket Opfordringer til Indmeldelse i Selskabet. Da var der ogsaa tilkommet c. 20 Medlemmer af hvilke flere mødte første Aft. Ialt mødte c. 60.

Glass indledede. Helsted meddelte [e] Oplysning[er] til No. 2 og Behrend til No. 3

Program:

Nawratil: Strygekvartet (A. Gade, Marke, Sandby og Glass)

César Franck: Chasseur maudit (Fru Adler og Helsted)

Smetana: Scener og Danse af Den solgte Brud Prodana neveta [s. 23] (Frk Ida Møller, Hr Agerholm og Cornelius Petersen)

Med særlig Interesse hørtes det sidste No. (to Arier og to Duetter samt Folkedanse).

Til Souperen var c. 20[?] tilstede

Anden Sammenkomst

[31.1.1899]

Fandt Sted Tirsdag d. 31 Janr og afholdtes i City-Kafeens Selskabslokaler. Den havde p. Gr. af Frk Boserups Sygdomsforfald gentagne Gange maattet forandres og af det oprindelige Program bortfaldt G[,] Helsteds Gurre sang. Nu spillede:

Rich. Strauss: Klaverkvartet (Fru Adler, A. Gade, Marke[,] Brun)

Cesar Franck: I Sats af Symfoni (Fru Adler og G. Helsted)

Samme: La procession (Hr. V. Herold og Helsted)[s. 24]

G. Schumann: I Sats af Violinsonate i cis moll (Fru Adler og A. Gade)

Will. Behrend indledede og omtalte særlig Rich[,] Strauss og Schumann. Stort Bifald fremkaldte Kvartetten og Francks Sang, der maatte gentages.

Der var mødt c. 80 Deltagere, af hvilke lidt over 30 forblev til Souperen

Tredje Sammenkomst

[18.2.1899]

Afholdtes Lørdag d. 18 Febr i Hotel Nationals Selskabslokale. Der var mødt c. 70 Deltagere[,] Der udførtes

1. Louis Glass: Klaversonate (Fru A. Glass)

2. Forspil og 2 Scener af Tschairowskys Opera Eugen Onegin (Frk Boeck, og Nørregaard-Hansen)[s. 25]

3. Rachmaninoff: Trio f Klaver, Violin Cello (og Orgel) Fru Glass, Sophus Andersen, L. Glass og G. Helsted.

Will. Behrend indledede de to første Numre og Louis Glass det tredje, der gjorde betydeligt Indtryk. Fru Glass' fortræffelige Spil og Frk Boecks Sang applauderedes særlig. Til Tschairowsky akkompagnerede Otto Olsen.

Ved Souperen var c. 20 Medlemmer tilstede.

Fjærde Sammenkomst

[23.4.1899]

afholdtes Torsdag d. 20. April i Wittmacks Glassal. Mødt c. 60 Deltagere (Joachim Andersen, Frk Boserup)

Program:

1. Liszt: Inferno, I Sats af Dante Symf (H. Roger Henrichsen og Helsted)
2. Sange af Borodin og Glazounoff [s. 26] udført af Hr Max Müller
3. Rich. Strauss: Enoch Arden Melodrama eft[er] Tennysons Digt i forkortet Skikkelse (Fru Oda Nielsen, Fru Hammerich)

Will. Behrend indledede. De to Sange af Glazounoff maatte gentages og megen Virkning opnaaede Fru Oda N.s stemningsfulde Foredrag til Fru H.s poetisk fine Klaverledsagelse.

I Souperen deltog c. 15 Medlemmer.

Femte Sammenkomst

[12.5.1899]

afholdtes d. 12. Maj i City-Kafeens Lokale og foranstaltedes afholdt som en Stenhammar Aften, idet den unge svenske Komponist paa Gennemrejse var Foreningens Gæst og deltog i Programmets Udførelse

[s. 27] Der udførtes

Strygekvartet No. 3

Sange F[r]k Krejenberg

Sonate for Klaver (as-dur)

3[?] Fantasistykker

H[r.] Stenhammars Spil gjorde megen Lykke og efter Souperen glædede han yderligere[?] Tilhørerne ved at synge til egen Klaverledsagelse flere Viser og Sange

Tilstede var c. 50 Personer

[s. 29]

4 Sæson.

Sæson 1899-1900

[9.11.1899]

Første Sammenkomst afholdtes i Hotel Nationals Sal [d.?] 9 Nobr 99

Program:

A Bruckner Symfoni N. 3. d-moll Hr Olaf Jensen og Hr F. Hartvigson (1 Sats)

Rich Wagner: Tristan og Isolde. Scener af 2 og 3 Akt

Tristan: H Brun

Isolde: Fru J. Brun

Brangæne[:] Frk Ellen Beck

Kong Marke: Hr. Max Müller.

Der var mødt c. 90 Medlemmer og Hr Will Behrend meddelte at Medlemstallet i det hele var steget til henimod 130. Der var udsendt Cirkulære om i fjor. – W.B. gav derhos Oplysn. om Tristan og Isolde. Disse Scener modtoges [s. 30] med det mest levende Bifald

Til Souperen var tilstede 25-30 Medlemmer

[10.12 1899]

Anden Sammenkomst afholdtes i National Hotel d. 10. Decbr (en Søndag af Hensyn til Henri Marteau)

Program:

Ernest Chausson: Concert pour Piano Violon avec Quatuor (Frk Anna Vogelsang, Henri Marteau, Frk. Bojesen, Frk Christoffersen, Hr. Rasmussen og Otto Olsen)

Duparc H/ Ern. Chausson: Sange (Invitation au voyage, Sérénade italienne, Le Manoir de Rosmonde, Extase.)

Henri Marteau: Strygekviartet (Marteau + Fini Henriques og de fornævnte) [s. 31]

Mødt var c. 70-80 Medlemmer. Nogle Oplysn. om Duparc og Chausson meddelte W. Behrend. Sangene foredroges af Frk Ellen Beck og Nørregaard Hansen. De gjorde megen Lykke og endnu mere Bifald vakte Marteau's fortræffelige Spil og smukke Komposition. -

Til Souperen 30-40 Medlemmer. Sener[e] improviserede Fini Henriques paa Klaver.

[9.2.1900]

Tredje Sammenkomst afholdtes d. 9. Febr. i Hotel National

Program:

Sgambati: Klaverkviartet (Agnes Adler Axel Gade Brun Marke)

Signe Lund Skabo: Sange Ida Møller [s. 32]

Signe Lund Skabo: Kantate til Henr Ibsen (Damekor og Soli, Cornelius Petersen, Ida Møller)

Rich Strauss: Till Eulenspiegel, arr. for 2 Klaverer (Fru Adler og Frk Schytte)

Mødt var c. 70 Deltagere. Koncerten var kommet i Stand ved Fru Adlers velvilige Imødekommenhed idet hun med faa Dages Varsel havde overtaget Hr Olaf Jensens Parti i No. 1 og 4. Mest Bifald vakte Kantaten og Rich Strauss' muntre Fantasi. – I Aftensmaaltidet deltog en Del af Korets Damer.

[s. 33]

Fjærde Sammenkomst

[26.3.1900]

afholdtes i Nationals Festsal d. 26 Marts 1900 med Program:

L. Glass: Symfoni (ny) firhd. Hr og Fru Glass

Brahms: Sange Fru Boye-Jensen

Smetana: Trio. Hr. Henrichsen, Brun og Gether.

Mødt var 50-60 Medlemmer. Særlig Lykke gjorde Symfonien. Hr. L. Glass indledede i Will. Behrends Sygdomsforfald.

BILAG 4

Personer nævnt i William Behrends

Referatbog

- Agnes Adler (1865-1935), pianist
Edvard Agerholm (1866-1941), operasanger, cand. polit.
Joachim Andersen (1847-1909), fløjtenist, komponist og dirigent
Sophus Andersen (†1924), violinist, kgl. kapelmusikus
Ellen Beck (1873-1953), mezzosopran, kgl. kammersangerinde
Carl Behrens (1867-1946), forfatter, redaktør
Frits Bendix (1847-1914), cellist, kgl. kapelmusikus, professor
Margrethe Boeck (?-?), sanger
Julius Borup (1865-1938), violinist, kgl. kapelmusikus
Emilie Boserup, se Emilie Ulrich
Margrethe Boye-Jensen (?-?), koncertsanger, sangpædagog
Edvard Brandes (1847-1931), redaktør
Georg Brandes (1842-1927), professor, dr.phil.
Carl Bretton-Meyer (1872-1939), læge, cellist
Frederik Brun (1852-1919), tenor, operasanger
Johanne Brun (1874-1854), sopran, kgl. kammersangerinde
Emil Bruun (1870-1945), cellist, kgl. kapelmusikus
Peter Cornelius (1865-1934), baryton, senere tenor, kgl. kammersanger
Marie Dahl (1862-1906), f. Musæus, pianist
A. Dalma (?-?), amerikansk operasanger
Axel W. Gade (1860-1921), violinist, kgl. kammermusikus, komponist
Erik Gether (ca. 1876-1918), violinist
Agnes Glass (1874-1944), pianist og klaverpædagog
Holger Hamann (1874-1938), cellist, komponist
Golla Hammerich (1854-1903), pianist
Ingeborg Nørregaard Hansen (1874-1941), sopran, kgl. kammersangerinde
Frits Hartvigson (1841-1919), pianist, professor
Betty Hennings (1850-1939), skuespiller
Henrik Hennings (1848-1923), direktør
Roger Henrichsen (1876-1926), pianist, komponist

-
- Fini Henriques (1867-1940), violinist, kgl. kapelmusikus, kgl. kammermusikus, komponist
- Vilhelm Herold (1865-1937), tenor, kgl. kammersanger
- Gustav Hetsch (1867-1935), redaktør
- Adolph Jacobi (1844-1917), overretssagfører, borgmester, konferensråd
- Olaf Jensen (?-?), pianist
- Otto Jespersen (1860-1943), professor, dr.phil., litt. & jur.
- Olivo Krause (1857-1927), oboist, kgl. kapelmusikus
- “Frk.” Krejberg, uidentificeret sanger
- Frederik Andersen Marke (1870-1926), violinist, kgl. kapelmusikus
- Henri Marteau (1874-1934), schweizisk-svensk violinist, komponist
- Emmy Menzel (?-?), sanger
- Carl Meyer, se Carl Bretton-Meyer
- Marie Musæus, se Marie Dahl
- Max Müller (1866-1948), bas, operasanger
- Ida Møller (1872-1947), sopran, operasanger, kgl. kammersangerinde
- Carl Nielsen (1865-1931), violinist, kgl. kapelmusikus, komponist
- Oda Nielsen (1851-1936), skuespiller
- Otto Olsen (1882-1946), cellist, komponist
- Cornelius Pedersen, se Peter Cornelius
- Christen Riis-Knudsen (1863-1932), dramaturg, teaterdirektør, professor
- Helge Rode (1870-1937), forfatter
- Kristian Pedersen Sandby (1868-1961), bratschist og violinist, kgl. kapelmusikus
- Johannes Schiørring (1869-1951), violinist, kgl. kapelmusikus
- Anna Schytte (1877-1953), pianist
- Wilhelm Stenhammar (1871-1927), svensk komponist, pianist og dirigent
- Egisto Tango (1873-1951), italiensk dirigent
- Alfred Tofft (1865-1931), komponist
- Emilie Ulrich, f. Boserup (1872-1952), sopran, kgl. kammersangerinde
- Anna Vogelsang (?-?), pianist

OM FORFATTERNE

JESPER BRANDT ANDERSEN, f. 1965, cand.med. 1992. Praktiserende speciallæge i pædiatri i Vordingborg og speciallægekonsulent i astma og allergisygdomme ved lungemedicinsk afdeling på Næstved Sygehus. Forfatter til artikler i danske og udenlandske tidsskrifter og årbøger om pædiatriske, allergologiske, kulturhistoriske og medicinhistoriske emner samt bøgerne *Martin Hammerich. Kunst og dannelse i Guldalderen*, 2011, *Børnelægens store bog om barnets sygdomme*, 2016 og *Thomas Bartholin. Lægen og anatomen. Fra enhjørninger til lymfekar*, 2017.

TRINE BROX, f. 1972, er uddannet i tibetologi (Københavns Universitet, ph.d.) og samfundsvidenskab (Universitetet i Tromsø, cand.mag.) og arbejder nu som lektor med speciale i moderne tibetanske studier ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet. Driver her *Center for Contemporary Buddhist Studies* og leder det internationale forskningsprojekt *Buddhism, Business and Believers*. Desuden en af initiativtagerne til forskningsfællesskabet *Object Lessons from Tibet & the Himalayas*. Har forfattet en række artikler omhandlende Tibet og det tibetanske eksilsamfund, og har udgivet monografien *Tibetan Democracy: Governance, Leadership and Conflict in Exile* (2016); sammen med Ildikó Bellér-Hann endvidere redigeret bogen *On the Fringes of the Harmonious Society: Tibetans and Uyghurs in Socialist China* (2014).

HARALD ILSØE, f. 1933, cand.mag. 1960 (historie og latin). Fhv. seniorforsker ved Det Kgl. Bibliotek. Har bl.a. skrevet *Udlændinges rejser i Danmark indtil år 1700*, 1963, *555 danske selvbiografier og erindringer*, 1987, *Bogtrykkerne i København ca. 1600-1810*, 1992, *På papir, pergament og palmeblade... Skatte i Det Kgl. Bibliotek*, 1993, *Det Kgl. Bibliotek i støbeskeen*, 1-2, 1999, *Biblioteker til salg. Om danske bogauktioner og kataloger 1661-1811*, 2007, *De gamle bogomslag*, 2013.

TINNE HOFF KJELDSSEN, f. 1961, ph.d., cand.scient. (matematik). Professor ved Københavns Universitet, Institut for Matematiske Fag. Forsker i matematikkens historie og didaktik i nyere tid. Har publiceret en lang række forskningsartikler inden for matematikkens historie og filosofi,

brug af matematikkens historie i matematikundervisning samt matematiske modeller i historisk, filosofisk og didaktisk perspektiv. Har tillige publiceret og redigeret bøger inden for disse områder (inkl. populærvidenskabelige fremstillinger som *Hvad er matematik*, Akademisk Forlag, 2005). Sidder i forskellige tidsskriftsredaktioner, bl.a. *Revue d'histoire des mathématiques*. Nyeste forskningspublikation: 'A multiple perspective approach to history of mathematics: mathematical programming and Rashevsky's early development of mathematical biology in the 20th century', i Gert Schubring (ed.): *Interfaces between mathematical practices and mathematical education*, New York, Springer 2019.

CHRISTIAN KAABER, f. 1960, mag.art. (1988) i litteraturhistorie fra Aarhus Universitet, antikvar, boghistoriker. Souschef i Vangsgaards Antikvariat. Formand for Komitéen for Årets Bedste Bogarbejde. Medlem af hovedbestyrelsen for Forening for Boghaandværk, næstformand for Den Danske Antikvarboghandlerforening. Medlem af bestyrelsen for Dansk Bibliofil Klub og af bestyrelsen for Grosserer Vilhelm Albertsen og Hustrus Fond. Redaktør af *Bogvennen* og *Nyt for Bogvenner*. Har skrevet artikler og redigeret udgivelser om boghistoriske emner samt forestået vurderinger af bogsamlinger og sjældne bøger, herunder flere gamle herregårdsbiblioteker.

LORÁND-LEVENTE PÁLFI, f. 1981, leksikograf, oversætter og forfatter. Har inden for især emneområderne fagleksikografi og leksikografihistorie på dansk, tysk, engelsk og ungarsk skrevet eller været medforfatter til mere end 130 publicerede bidrag i såvel videnskabelige som populærvidenskabelige tidsskrifter – bl.a. *International Journal of Lexicography*, *Lexicographica: Internationales Jahrbuch für Lexikographie*, *LexicoNordica* og *Lexikos* – samt i enkelte bøger, f.eks. Ulrike Haß (Hrsg.): *Große Lexika und Wörterbücher Europas*, Berlin, De Gruyter 2012. Hovedværk: *Leksikon over ordbøger og leksika* (2. udg., Frydenlund 2011). Seneste oversættelse: *Universet i seks dimensioner: magi, mystik og alkymi i videnskabeligt perspektiv* (Rosenkilde & Bahnhof 2015). Seneste skønlitterære værk: *Hels drøm* (Svælg 2017). Seneste faglitterære udgivelse: *Er dit modersmål okay? Sprogpolitik i Danmark – og ude i verden* (Bostrup 2017).

BENT LERBÆK PEDERSEN, f. 1949, mag.art. (kinesisk kultur). Fhv. forskningsbibliotekar på Det Kgl. Bibliotek. Har skrevet artikler om asiatisk bogkunst og kinesisk kultur, bl.a. "Revolutionens morgenrøde. Kinesiske plakater i Det Kgl. Bibliotek", *Fund og Forskning* 51, 2012. Sammen med

Vivi Kjær forfatter til bogen: *Riget i midten. En introduktion til kinesisk kultur*, 2008.

CLAUS RØLLUM-LARSEN, f. 1953, mag.art. og ph.d. (musikvidenskab) fra Københavns Universitet, siden 1997 forskningsbibliotekar og seniorforsker ved Det Kgl. Bibliotek. Har udgivet *Kong Frederik IX og musikken. Musikhistoriske studier i det danske kongehus* (1990), *Impulser i Københavns koncertrepertoire 1900-1935. Studier i præsentationen af ny, især udenlandsk instrumentalmusik* (2002), samt *Knudåge Riisager. Komponist og skribent* (2015).

MARINA VIDAS, PhD, is Senior Research Fellow at the National Gallery of Denmark and Adjunct Associate Professor in the Department of Arts and Cultural Studies at the University of Copenhagen. She has extensively lectured and published on Medieval and Renaissance manuscripts and art.

KARIN WOLGAST, f. 1961, cand.mag. i tysk og filosofi, Odense Universitet 1988, ph.d. i tysk og teatervidenskab, Københavns Universitet 1992; forsknings- og undervisningsstillinger ved universiteterne i Aalborg, København, Odense og Aarhus. Alexander von Humboldt-stipendium til Johann Wolfgang von Goethe-Universität, Frankfurt am Main, 1995; bestyrelsesmedlem af Den danske Humboldt-klub siden 2003, formand 2006-2013. Fellow på Forskerkollegiet, Københavns Universitet, 2006-2007. Medstifter af Influx, Tysk-skandinavisk kulturudveksling omkring 1900, Aarhus Universitet 2010-2012. Forskningsområder: tysk litteratur, teater og filosofi i oplysningstiden, *fin de siècle* og efterkrigstiden. Udvalgte publikationer: *Spil og intrige i Lessings drama*, Odense 1988; *Die Commedia dell'arte im Wiener Drama um 1900*, Frankfurt am Main 1993; *Sinnverlust und Sinnfindung am Anfang des 20. Jahrhunderts*, Würzburg 2011; 'Reinhardt, Ibsen und Munch in Berlin', i *Divinatio*, 34, 2011, s. 7-63.

